

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petítor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

Hadiárváinkért, rokkantjainkért!

A háború vérzivatarja csak nem akar elülni.

Ellenségeink vérszomja még nem elégtelt ki.

A pusztulás, a nyomor, a szenvedés borzalmas érzéseit elnyomják bennük a győzelem délibábos fantomjai... S a vihar egyre tombol... az emberek százezrei tovább pusztulnak, tovább bénulnak s az árvák milliói tovább szaporodnak. S e sok-sok millióból nekünk eperjesieknek is jut bizonytal egynehány. Sőt jutott is már. S bármily fájdalmas érzés is legyen jövődőlésünk, még jutni fog. Ezeknek az árváknak nem szabad egy pillanatra sem érezniök elhagyottságukat, nem szabad érezniök nélkülözést. Ezekkel az árvákkal meg kell osztanunk mindenünket, vagyonunkat, családi otthonunkat, szülői szeretetünket egyaránt.

Eperjes város jóérzésű közönsége már eddig is, felkérés nélkül tekintélyes összeggel járult az **eperjesi hadiárvák** alapjának létesítéséhez. Az alap megvan. Igaz, hogy még gyenge palánta. De közelg a tavasz, a fejlődés, a lelkesedés szaka. Lásunk hozzá ennek a palántának ápolásához, fejlesztéséhez. Lásunk hozzá szívünk teljes melegével s önzetlen bőkezűséggel.

Tudják, érezzék Eperjes hadba szállt s még hadba szálló hősei, hogy ha életüket feláldozzák hazájuk védelmében, véreik itthon nem fognak nélkülözni, nem fognak éhezni. Hogy Eperjes közönsége szeretetébe fogadja árváikat.

Eperjes hőseinek tudniok kell azt is, hogy ha egyikük-másikuk a sors kegyetlenségéből megrokkann, hazatérve istápolást, gyengédséget s anyagi támogatást fog találni. Gyűjt-sünk, adakozzunk erre az alapra is! Az egyik alap rendeltetése szentebb, mint a másiké.

Mai naptól kezdve állandó rovatot nyitunk lapunk hasábjain, amelyben közöljük az adományozók neveit s az adományozott összeget. Abban a biztos reményben tesszük ezt, hogy egyetlen lapszámunk rovata sem lesz üres. Mert nem akarjuk elhinni, hogy Eperjes közönsége ne teljesítse kötelességét Eperjes hadiárváival s rokkantjaival szemben. Mindnyájunk névsorának ott kell lennie, és pedig a tökéletes, teljes névsornak.

Adakozzunk Eperjes hadiárváinak és rokkantjainak!

Sárosvármegyei hadiemlék- és műkiállítás.

Az EPERJESI LAPOKban felvetett szépszeme városunk széles társadalmi rétegeiben a legmelegebb visszhangra talált: «Gondozzuk elesett hőseink sírjait, állítsunk az elesett hőskökhöz méltó emléket Eperjes városában!» Kegyeletesebb, szebb eszmét alig szolgálhatunk! Gondozni, felvirágozni azok sírját, akik érettünk ontották vérüket, akik távol édes szülőföldjüktől, itt Sárosmegyében alusszák örök álmukat, megértetni és megéreztetni távollevő kedveseikkel azt, hogy az ő halottaik — a mi halottaink, az ő gyászuk — a mi gyászunk, az ő kegyeletes emlékezésük — a mi kegyeletünk: ennél meghatóbb, ennél szebb feladatot alig ismerünk. Mifolyen boldogító érzés lesz a távollevő édesanyának, hitvesnek, gyermeknek, hogy kedvesük haló porai idegen vármegyében pihennek ugyan, de nem részvétlen, kietlen pusztaságban jeltelenül, megbecsületlenül, hanem megbecsülve, kegyeletos érzéssel megörökítve s hogy halottak napján az ő szívükkel összedobbanó érzéssel imádkozik Sárosvármegye népe az ő kedveseik, a nemzet nagy halottai lelkiüdvéért, boldogságáért. Ezek a magasztos érzések és gondolatok dobogtatták vármegyénk nemeslelkű főispánjának szívét, amikor a fentemlített kiállítás eszméjét felvetette és megvalósítani akarja.

A kiállítás eszméje nemes, célja magasztos. Közönségünk a fenséges cél istápolása mellett gyönyörködni fog a multak érdekes és fájó emlékeiben, a jelen művészeti alkotásaiban, bizalmat fog meríteni

a jövőd nagy munkásságára. A kiállítást előkészítő rendező-bizottság febr. 22-ikén tartott bizalmas értekezletén már megállapodott a fontosabb kérdésekben. Ezek szerint

1. a sárosvármegyei hadiemlék- és műkiállítást május 2-ikán, a győzelmes goriczei csata évfordulóján nyitja meg;
 2. a kiállítás 10 napig lesz nyitva;
 3. a kiállításnak hét osztálya lesz: hadiemlékek, hadifényképek, festmények, bármilyen (megyei) fényképek, régiségek, iparművészeti tárgyak, a helybeli főgimnáziumok rajzkiállítása;
 4. a kiállítók értéktárgyaiért felelősséget vállal és ezért a kiállított tárgyakat biztosítja, a kiállítást éjjel-nappal katonai őrséggel őrizteti;
 5. a kiállítandó tárgyak április 10-ikéig jelentendők be Bujanovics Gyuláné főispánné öméltségánál;
 6. bármilyen, e kérdéssel kapcsolatos ügyben készséggel szolgál felvilágosítással dr. Dessewffy István (vármegyeháza).
- Városunk és vármegyénk közönsége — szilárd meggyőződésünk szerint — a legnagyobb örömmel fogja felkarolni a nemes eszmét s kiki legjobb tehetsége és módja szerint ott lesz a kiállítók és a látogatók között, hogy bebizonyítsa Arany azon szép mondását: «Nem halt meg az, aki milliókra költé dús élte kincsét»...

Hazugságok és hipotézisek a világháborúban.

Írta és az Eperjesi Széchenyi-körben előadta:
 dr. Mészáros Lajos. (Vége)

2. *Az Orosz-Bosporus és Jugoszlavia megvalósítása.* Nagy Péter cárnak, azóta már apokrifnak talált végrendelete szerint soha el nem aludt orosz törekvés. I. Sándor cár Napoleontól az erfurti kongresszuson (1808) kérte Konstantinápoly és a Dardanellák megszállására a beleegyezését.

Már a XIX század elején jól tudták, mily veszélyt jelentene az orosz hatalom Európa eme fontos őrhelyeinek a birtokában, elsősorban Angliára. Mindig is ő volt, aki az orosz terjeszkedés ezen irányának a legerélyesebben ellenszegült és két ízben prepotensül letörte. Ugyancsak ő zárta be az oroszokat a Fekete-tengerre.

A moszkovita politika csak «szabad kilégzés»-ről (ventilláció) beszél, Anglia és vele a középtengeri hatalmak jól tudják, hogy Oroszország nemcsak tengeri szabad kijárást óhajt óriási kontinentális agrár termelvényei számára, hanem elsősorban flottabázist és evvel tengeri hatalmat akar teremteni. Az 1916. évi londoni

deklarációig, amelyben Anglia és szövetségesei odaigérték a Dardanellákat Oroszországnak — amikor is csapataikat a sedil-bahri véres kudarc után visszavonták —, Anglia még a Perzsa-öböl kijáróit is feltette Oroszországtól. Évszázados féltékenységen, igazi érdekkellentét felépített hipotézis valóságos típusa ez. Kérdjük, megálltak-e a szerződések valaha az érdekek szemben? Csak a rokonszenv tudhat olykor paralizálni. És az sincs meg igazában Anglia és Oroszország között.

Jugoszlavia alatt értjük a Szerbiának adandó fizetést, — az entente hipotézise szerint, melynél fogva a mostani összes szláv, tehát részben bolgár, macedon-bolgár, kucó oláh, horvát, szlovén, sőt albán földrajzi területek szerb főség alatt egyesítenének, ekként Krajnától Monasztirig egy közjogi állam alakíttatnék és az egész birodalom Oroszország által lenne protektorálva. A dinasztia kérdése nincs rendezve.

Ez az a hipotézis, amiről maguk az entente organumai is a legkevesebbet szeretnek beszélni. Nagy baja, hogy Olaszország most sem tudja leplezni gyűlöletét a nagyszerb álmokkal szemben és be is jelentette igényét Karinthia, Isztria a magyar tengerpart, Dalmácia és Albánia területeire, szóval a szerbek által is aspirált és nagyjából szlávoktól lakott területekre. A nagy versenyek utolsó száma: a vigaszdíj, a lemaradt számára; az entente élet-elixírül használja ezt a hipotézist, a legtöbbet adózott szövetségese részére.

3. A Nagy Romániának történelmi visszaállítás és a román faj egyesítése. Tudjuk, hogy Románia 1866-ban alakult igazi állammá hohenzollerni Károly fejedelemsége alatt. Európának második prototípusa volt — Oroszország után —, amely kezdettől fogva hódításra, jelesül Erdélyre, törekedett. Elmaradt gazdasági viszonyok, óriási birtokállapotkülönbségek, alacsony népműveltség, felekezeti és más nemzetiségi egyenlőtlenység és végül belső állami konszolidáció híján, szakadatlan irredenta, nagyhangú és veszélye szomszéd volt. Már 1869-ben kénytelen volt Andrassy, majd Bismarck egy február 2-ikán Károly fejedelemehez intézett levelében (lásd Kohut: Bismarck és Magyarország, 26. lapon) formálisan leinteni Bratianu Jonel miniszterelnök (a mostani apja) erdélyi mahinációját. Találón nevezte el valaki Romániát «zöld állam»-nak. A faji propagandájuknál az entente egyik fő-hazugságát: a jogról, a civilizációról nemzeti kulturáról, hangoztatták. A világtörténelem minderről nem tud, de igenis látta a magyar történelem, mit jelent Erdélyben a román civilizáció és kultúra terjesztése, a jogért való harc. Sötét lapok merevednek élénk 1848-ból! A dacoromanizmus politikai-bölcsészeti rég megcáfolt dolog, a Nagy Románia eszénje, a román nemzet jelenlegi, XX. század eleji... politikai képességei szempontjából is, phantasmagoria. A politikai történelem arra tanít, hogy csak nagy nemzeteknek, az emberiségre értékes nagy erkölcsi tőkével, lehetnek nagy szándékaik, sikereik és hódításaik!

Vonjuk le előadásunkból a következtetéseket és határozzuk el azt a célt, amelyet kitűztünk.

Ez a világháború a «tartós békéért» folyik. Ez az állítás valamikor paradox volt, de a mai kor bebizonyítja. Két hatalmi csoport, az összes nagyhatalmak, — kibékíthetetlen érdekének össze kellett ütköznie: a militarizmus és marinizmus jelszavával. A «fegyveres béke» állapota nem volt még tovább bírható. Európa hasonlított két konkurrens lihegő, fojtogató versenyéhez, akik mindenüket ráteszik, csak hogy a másikat megfojtsák. A «levegő villanyossá lett». (Carlyle) Az államok közjöveldelmik közel kétharmadát költötték hadicélra és előkészülésre... békében. A tömegléktan megfigyelése szerint az entente most éli a pszichikus infekció, az

önnarkózis, a végsőig feszített közvélemény dühroham-kitörésének: a paroxysmusnak állapotát. Ez a politikai agonia jelensége. A felelős vezetők utolsó mentevára: a kétségbeesett dühre ingerlés, a lázas idegizgalom utolsó cselekvőképességre indítása. A néphit azt tartja, a beteg mielőtt meghal, egy kicsit jobban lesz, de azért az agonia megkezdődött és elvégzi romboló munkáját. A betegnek meg kell halni: a hazugságok és hipotéziseknek el kell tűnniük, mert csak akkor és csakis úgy születhetik meg a tartós béke. Azért már pirkad... A béke magva el van hintve és a vetés érni fog...

Hol van az emberiség közjáva, hol maradt meg az emberiség sokat hirdett és tanított kapcsolata? A világháború megtépázta, felüggeszthette mesterkéltén, de el nem törölheti soha, mert az minden teremtett lélek legmélyén gyökerezik és az egyén szabad érvényesülését, kiemelkedési vágyát, az emberi erők együttes erejének szabad kifejlődését jelenti. Az emberiségnek is van jelszava, sőt csatakiáltása, de az igaz szó és igazi érték: szabad egyéni érvényesülés a szervezett társadalomban, az önjogi államok entente cordialejában! (Nemzetközi békeszövetség.)

A nemzetek fenmaradásának és elbukásának elve ezekben az eszmékben gyökerezik. Az egyéni és társadalmi erők egyesítése az osztó igazság, a részarányosság és a progresszió útján adják meg az állam létalapját. Az élni tudás, polgárainak alapjellege, az akaraterő, az érték az emberiség szempontjából, melyet egy nemzet tetteiben képvisel, a fenmaradásnak, az életképességnek kriteriumai.

Mert minden nemzet akkor vész el, ha önmaga őrül meg a sírját!

Nem a boldogságra-törekvés az állam-társadalmak célja, mert az elérhetetlen és megmérhetetlen egyéni valami, a közboldogulás folyamatos cselekvősége, annak gondozása a béke ösvényein, az emberiségi követelmények megvalósítása, a nemzetközi békeszövetségben intézményesen biztosított pacifizmus, ez az államok tanulságos, új és nagyszerű feladata. Ez az az eszmekör, amelyet oly utólréhetetlen szépségben és soha eddig el nem ért magasságban írt elő az emberiségnek az evangéliom, mondván: «Isten országa nem szemmel láthatólag jó el. Sem azt nem mondják, ímé itt van, vagy ímé ott van... mert Istennek országa ti bennetek vagyon».

SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör február 21-iki felolvasó-estélye.

Az Eperjesi Széchenyi-kör legutóbbi felolvasó-estélyeinek sorozatában előkelő helyet foglal el az a valóban igen hasznos ismereteket terjesztő felolvasás, amelyet dr. Mosánszky Jenő népfelkelő ezredorvos «A fertőző betegségekről és az ezek ellen való védekezésről» címen tartott. Az ilyen nagyfontosságú témák főleg most kell, hogy vonzó hatással legyenek mindenkire, amikor a fegyveres ellenségen kívül még a természet számos kórtani infekciója is pályázik az ember bőrére. A testet-lelket emésztő nagy létharcban az egészség a legnagyobb kincsünk, amelynek gondozására minden lehető el kell követnünk az ellene törő számtalan betegséggel szemben. Ez volt az alaphang, amely uralkodott az értékes felolvasás egész anyagán. Felolvasó mélyenjáró nagy szaktudással ismertette a betegségeket okozó baktériumokat, ezeknek patológiai természetét, az emberi és állati szervezetet romboló hatását s a legfőbb vonásokban meggyőző precizitással fejtegette az ellenük való védekezésnek különböző módjait a heveny és az idült fertőzések esetében, — utalva a háború folyamán szerzett tapasztalataira is. Egyes téves felfogásokat cáfolgatva, érthetővé tette a fertőző

csírák okozta legfőbb betegségeket: a kanyarót, vörhenyt, himlőt, differitist, mumsz-ot, tetanuszt, hagymázt, vérhast, kolerát stb. A háború alatt elért nagy eredményekre hivatkozva, kiemelte az orvosi tudománynak igen jelentékeny diadalát ezen betegségek s különösen a kolera felett a különböző oltások útján. Igazán rendkívül becses gyakorlati tanácsokat hallottunk a lakás és a test tisztántartására. A legösszintébb hálával fogadta a közönség a tudós szerző nagybecsű felolvasását s ezt sűrű tapsaival honorálta. A felolvasás előtt meleg odaadással s élvezettel gyönyörködünk Kocsó János theol.-nak szép szavaltában.

Zeneestély. A Széchenyi-kör utolsó zeneestélye február 28-ikán, szerdán d. u. 6 órakor lesz. Rendezik: Borsody Károly, a Zenezakválasztmány h. elnöke és dr. Wallentinyi Samu, a Kör titkára. Műsor:

1. CHOPIN: **Polonaise** (op. 26.). Zongorán előadja **Fleischer Alice** úrhölgy.
2. DELIBES: **Csengetyűária** a „Lakme“ operából. Énekl **Miksa Ilonka** úrhölgy, zongorán kíséri **Wohanerné Hoffmann Olga** úrnő.
3. Énekel **Flamm Gusztáv** úr, a darmstadti udvari színház operaénekes, zongorán kíséri **Káldi Soma** úr.
4. Szavaltat. Előadja **Kovács Anna** úrhölgy.
5. a) LISZT: **Lorelei**;
b) MEYERBEER: **Ária** a „Dinorah“-ból;
c) KÁLDY: **«Hull a levél virágról»**... Énekl **Miksa Ilonka** úrhölgy, zongorán kíséri **Wohanerné Hoffmann Olga** úrnő.
6. Énekel **Flamm Gusztáv** úr operaénekes, zongorán kíséri **Káldi Soma** úr.
7. CHOVÁN: **Magyar hangulatképek** (op. 5.). Zongorán előadja **Fleischer Alice** úrhölgy.

Hadiárvák. Rokkant katonák. Hősök emléke.

Az eperjesi hadiárvák alapjára ezideig a következő adományok érkeztek:

Szántó Zsigmond	100	Engländer Adolf	50
Bielek László	30	Csengey Gusztáv	50
Reisz Viktor	30	Ev. polg. leányiskola	530-06
Rothmann A. M.	50	Eperjesi villamvilágítási r.-t.	100
Lefkovits Herman	6	Iffjús. leányegylet	200
Baltház Alajos	50	Rendőrkapitány perselye	76
Voloszynovich V.	20	Eperjesi Takarékpénztár	10000
Müller Izidornak a kir. jbir. ált. megít. tanúdjja	20	Sárosvármegyei Takarékpénztár	150
Schwarz s Glasner	100	Saly Győző rkaptány gyűjt.	1797-85
Rubin Emanuel	10	Iffjús. leányegyl.	98-31
Klein Mór	160		
Groszmann Ármin	100		
Dr. Rosenberg Mór	150		
Pipcsák Jánosné	10		

Midőn ez adományokért az árvák nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívű, áldozatra kész közönségét, méltóztassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árváiról, akik értünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk.

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtázt.

Eperjes, 1917. február 20.

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára ezideig a következő adományok érkeztek:

Fiedler János, Jellinek Mártonné és Altmann Izidor	28-50
Bein Simon	30-
Sárosvármegyei Takarékpénztár	150-
Elsasz-Schlänger-alapítvány	1000-

Midőn ez adományokért a rokkant hősök nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesen gondolkodó, áldozatra kész közönségét, méltóztassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azokról a rokkant hősökről, akik értünk is szenvedtek, méltóképen gondoskodhassunk.

Adományokat az EPERJESI LAPOK elfogad és e helyen Eperjes, 1917. febr.

Az eperjesi folyamán befolyt a

Cseri Jakab	7
Kulig József	3
Orosz András	3
Orosz Mihály	4
Molnár J. és Andr.	1
Kovács József	1
Kovács Imre	1
Gazdag András	4
Gazdag János	2
Tóth János	2
Borták Mihály	1
Kövér M. és János	1
Davidkó Géza	4
Ferencz András	13
Szobotka Vencel	1
Orosz János	29
Nagy András	2
Nagy János	18
Klapkó István	28
Borták János	15
Sztrahala Gusztáv	42
Janocskó János	4
Takács András	4
Lengyel Mihály	6
Mózer Rudolf	60
Vendrák Mihály	24
Tomely János	7
Csécsek József	35
Csurilla József	50
Ribár Mihály	10
Halykó István	20
Nagy Mihály	150
Fabula István	20
Lengyel Imre	30
Rimai Mihály	100
Lengyel András	440
Lengyel János	410
Humi Mihály	30
Balázs A. s György	120
Gazdag Mihály	50
Kovalszki Márton	20
Mura András	20
Horváth György	40
Czomely Mihály	20
Dolyák István	10

Kereskedelmi

..... Részvétel

Eperjes, Főutca 13

Váltók leszán

Takarékbetéteket

Financirozások és

HIR

Olvad a hó

— Olvad a hó —

a hegyekről lassan lecsorogva rohanva ragadja magához. Megjelennek az első hótekre gyenge fűszálak, amelyek a földet ekének kelléknak kell hullani.

A harcmezőkön vannak a legrészletesebb állatok, ahol ennivalót találhatnak a hegyeken lecsorogó a víz.

— Olvad a hó —

mint egy csodás fákaszt a fán, virágot a fán, ember válláról a fa- és leum, cukor, szappan ezeket kesíthetetlen cédulákat hozni. A méregdrágán egy lépcsőfokra

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. február 20

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére 1916. év folyamán befolyt adományok:

Cseri Jakab	720	Orosz Mihály	340
Kulig József	90	Klapkó András	40
Orosz András	380	Buhár István	10
Orosz Mihály	480	Lengyel György	20
Molnár J. és Andr.	190	Tomely András	40
Kovács József	30	Vendrák István	130
Kovács Imre	150	Orosz János	250
Gazdag András	450	Kavecsánszky M.	10
Gazdag János	260	Koscsák Adolf	170
Tóth János	50	Orosz Kálmánné	145
Borták Mihály	135	Puskás János	50
Kövér M. és János	110	Orosz András	240
Davidkó Géza	480	Melyák András	10
Ferencz András	150	Ungvári Jánosné	130
Szobotka Vencel	10	Karafa János	50
Orosz János	290	Göndör János	35
Nagy András	210	Leblang Samu	1440
Nagy János	180	Donáth Márk	600
Klapkó István	280	Farkas József	68
Borták János	150	Schwarz Jakab	100
Sztrahala Gusztáv	420	Nagy János	70
Janocska János	40	Seszták Antal	60
Takács András	40	Borták János	190
Lengyel Mihály	60	Bálint András	55
Mózer Rudolf	600	Botka Mihály	30
Vendrák Mihály	240	Jencsa János	70
Tomely János	70	Jurus Kálmán	75
Cséc József	350	Szabó András	39
Csurilla József	50	Eliás András	50
Ribár Mihály	10	Iván György	25
Halykó István	20	Lenardik Vencel	25
Nagy Mihály	150	Sanger Jenő	25
Fabula István	20	Kvasni József	50
Lengyel Imre	30	Rostein András	50
Rimai Mihály	100	Szeman András	50
Lengyel András	440	Orosz Mihály	120
Lengyel János	410	Mózer Rudolf	210
Humi Mihály	30	Sztrahala Gusztáv	100
Balázs A. s György	120	Nagy András	50
Gazdag Mihály	20	Klapkó István	140
Kovalszki Márton	50	Szeliga János	10
Mura András	20	Spilda Éde	20
Horváth György	40	Elischer János	10
Czomely Mihály	20	Péterfreund Samu	30
Dolyák István	10		
		Összesen	13,577

Kereskedelmi Takarékpénztár

..... Részvénytársaság
Eperjes, Főutca 133. (Pulszky-házban).

Váltók leszámítolása 6%-kal.

Takarékbetéteket 4%-kal kamatoztatunk.

Financirozások és hitelek nyújtása.

HIREK.

Olvad a hó, tavasz lesz.

— Olvad a hó — mondja a mezőgazda; — a hegyekről lassan lecsurog a völgyekbe a víz; rohanva ragadja magával hullámaikat a patak. Megjelennek az első rügyek a fákon és a rétekre gyenge fűszálak vonják a legszebb bársonyt. A földeken ekének kell végigfutni, a barázdában magnak kell hullani. Az emberek és lovak a harcmezőkön vannak; a magot, takarmányt elrekkvirálják. Az állatok sok helyütt éheznek; a cselédek gazdáiknak felmondanak és mennek oda, ahol enivalót találnak. Olvad a hó, a hegyeken lecsörög a víz. Tavasz lesz.

— Olvad a hó — mondja a városi ember, — a nap, mint egy csodás hatalmú bűvész rügyet fakaszt a fán, virágot a kertben és leesik az ember válláról a fa- és szén-gond. De petróleum, cukor, szappan ezután sem lesz; az értékesíthetetlen cédulákat pedig nem lehet a zálogházba vinni. A méregdrága áruk a nagy tolongásban egy lépcsőfokkal magasabbra mennek.

Színház, kabaré, mozi, mulató, klub és kaszinó egyaránt összegörnyed és visszafojtott lélekzettel nézi, hogy miként olvad a hó. A pocsolyák vize diszkrétan a kanálisba ömlik; a nap kisüt; az ég kitisztul. Tavasz lesz.

— Olvad a hó — mondja a szerelmes leány; — zümmögő zsolozsmákkal jön a tavasz; ezüsthénnel lesz tele az éj és viaszfényel a nappal. Az ágak öntudatlanul, mámorosan rügyeket hajtának; a szív minden ébresztő szó nélkül is csábít és kergetni fog. A napok légységében elfeledjük, hogy köveken járunk és nem vesszük észre, hogy mi sincs távolabb az ifjúságnál, az örömnél, a megújodásnál, remegő percekre való várakozásnál. Odakint a nap süt, egy lepke repül át a levegőn, valaki egy citerát penget... Tavasz lesz.

— Olvad a hó — mondja az ágyúcső; — a mezőkről eltűnik a fehér hólepel és csengőbongó aranykocsiján beszalad a természetbe a kikelet. A barna sáncok és árkok ismét kitüremlenek és ismét kezdetét veszi a moraj, a sírás, nyögés, halálküzdelem és mindennap ítéletidő lesz és minden óra a halál útja. A hegyek ismét kizöldülnek, a völgyek ismét felvidulnak és az offenziva ismét megindul. Az erdő dalolni fog megint, nyögécselni fog ismét a madár és virítani a vérvirág. Nemsokára tavasz lesz.

— Olvad a hó, az időm lejárt — mondja a jégcsap az eresz alján — és vízcseppeit buzgón hullatja a földre. Leesik, és amikor a földre zuhan, ezer darabra török szét. Mintha csak a szegények, üldözöttek, szenvedők, gyászolók reménye, bizalma, hite zúdulna ilyenkor alá a megmérhetetlen mélységbe: míg a levegőben függ, addig még egész, de amikor belekerül a sötétségbe, beleütözik a szikla falába, ezer darabra bomlik szét. Szétesik, vízzé semmül és párává oldódik fel... Olvad a hó, olvad. Nemsokára tavasz lesz. **Marencsin Zoltán.**

Hubay-koncert. A március 3-ikára tervezett Hubay-koncert — tekintettel a nagy művész egyéb elfoglaltságára — **március hó 24-ikén** (szombaton este 8 órakor) lesz. Az előjegyzések érvényesek, valamint a már megváltott jegyek is. A koncert iránt — érthető okokból — már eddig is oly nagy az érdeklődés, amelyhez fogható nem volt a múltban. A nagy «mester» kiváló egyénisége, csodálatos művészete és a nemes cél, amelyre a tiszta jövedelmet fordítjuk: — a sárosi és eperjesi hadiárvaik jövődjének biztosítása — a legmelegebb szimpátiával találkozott városunk közönségénél. Az eddigi előjegyzésből és az elkelt jegyekből ítélve zsúfolt házra, nagy jóvődelemre van kilátásunk. A nagy Hubay neve, egyénisége pedig elég garancia arra, hogy a koncert igazán meleg este lesz: a magyarság szívének összedobbanása. Jegyek válthatók a Széchenyi-kör hivatalos irodájában (Fő-utca 71.) 7, 5, 3, 2 kor. árban. Felülfizetéseket a nemes, jótékony célra hálás szívvel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk.

Örnagy kinevezés. A király *Grámer* Nándort, a cs. és kir. 15-ik táborigádvezet főhadnagyát, a pótkeret-üteg parancsnokát örnaggyá nevezte ki. Az előléptetett parancsnokot városunk közönsége kinevezése alkalmából szeretetének oly sok jelenlétével halmozta el, amilyen szeretetmegnyilvánulás csak kiváltságos egyéniségeknek jut. A szeretett parancsnok, az igaz, becsült, szeretett ember legszebb jutalma ez.

Kitüntetés. *Óhegyi Gézá*t, a 3. honv. ágyúezred lövegvezetőjét hősi magatartásáért vitézségi szalagon viselhető vas érdemkeresztrel tüntette ki a hadvezetőség.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Petrovay* Gyula nyug. pénzügyi tanácsost, volt eperjesi pénzügyigazgató-helyettesét két év tartamára adóügyi biztossá nevezte ki az ungvári pénzügyigazgatósághoz; *Homicsko* Jenőt, az eperjesi adóhivatal gyakornokát pedig adótisztte nevezte ki.

Hős diákok emléke. A kollégiumi főgimnázium hősi halált halt tanítványai emlékére *Lengyel* János a cs. és kir. 5. sz. gy.-ezred hadnagya és *Hartstein* Zsigmond 10—10 koronát adományoztak.

Februári előléptetések. A király örnaggyá nevezte ki *Martényi* Ferenc századost, a cs. és kir. 67. sz. gy.-ezredben; főhadnaggyá: *Szmrecsányi* Vidor hadnaggyot a cs. és kir. 15. sz. táb. tarack-ezredben, hadnaggyá a következő zászlósokat: *Jovanovic* Milán, *Kovács* Ferenc, *Krinner* Dezső, *Kregezy* József, *Mocvár* Kálmán, *Miffék* Ferdinánd, *Paksy* Adalbert, *Szegváry* Pál, *Winter* Miklós, mind a kilencen a cs. és kir. 15. sz. tábori tarack-ezredben.

Háborús kitüntetések. A király a hősi halált halt *Paszternák* Jakabot, a cs. és kir. 67. gy.-e. hadnaggyát az ellenség előtt tanúsított hősi magatartása elismeréséül a katonai érdemkereszt III. osztályával tüntette ki; a pótkereteknél teljesített kiváló szolgálatuk elismeréséül a Signum laudist adományozta a vitézségi érem szalagján lov. *Ruppert* Károly alezredesnek a cs. és kir. 15. sz. táb. tarackos-ezredben; a cs. és kir. hadügyminisztérium által okirat kapcsán kiváló szolgálataik elismeréséül a háború ideje alatt *Toronyai* Károly ezredesnek a cs. és kir. 66. sz. gyalogezredben, valamint lov. *Popelka* Gusztáv főhadnagynak és *Szutórisz* Dezső hadnagynak, mindketten a cs. és kir. 15. sz. tábori tarackos-ezredben.

Az eperjesi theologusok jótékony-célú protestáns estélye. A mostani háborús világban valóban ritkaság olyan sikerült, a közönség részvételéről és áldozatkészségéről tanúskodó estély rendezése, mint amilyen a ménhárdi (Szepes vm.) volt. A február 17-ikén, szombaton tartott protestáns estélyt br. Wieland Albert földbirtokos-felügyelőnek, a szepesi főispán fiának és Hönsch Ede ev. lelkésznek buzgóságából és kezdeményezéséből az eperjesi ev. theol. ifjúsága és a ménhárdi intelligens leányközönség rendezte. A theol. ifjúságot Ménhárdon való tartózkodása alatt a közönség részesítette ellátásban és páratlanul magyaros vendégszeretben. A két óráig tartó, sok élvezetet nyújtó estélynek, mely a legnagyobb sikerrel folyt le, — fénypontja dr. Szilávik Mátyásnak «A reformáció művéről és Luther karakteréről» tartott lendületes és tartalmas beszéde volt, melyet a tudós éleslátásával hozott kapcsolatba a mai világháborúval. Különösen találók e tekintetben ellenségeinkre: az entente-re vonatkozó jellemzések. Úgy a szavatok, mint az ének- és zene-pontok a közönség osztatlan elismerésében részesültek. Az estélyen jelen volt az egész környék, főleg Késmárknak intelligenciája valóságos felekezeti különbség nélkül. Bevétele 971 kor. volt; felülfizetés pedig 341 kor. A kiadások levonásával a szepesi hadiárvaiknak és a Theol. Otthonnak külön-külön 327 kor. jutott. A vasárnap tartott istentisztelet offertoriuma pedig, melyen az egyházi beszédet Lang János ev. theol. mondotta el dr. Szilávik Mátyás liturgiai közreműködésével, 29 kor. volt. A késmárki főszolgabíró ezen alkalmából külön lisztet és cukrot utalványozott ki a ménhárdi közönségnek.

Az adózó közönség figyelmébe című multheti hírünkre vonatkozóan az Eperjesi Kereskedők Társulata sajnálattal értesíti tagjait és az érdeklődő közönséget, hogy a febr. 25-ikén megtartani tervezett előadás közbejött akadály miatt egyelőre elmarad.

Fix gyorsfőző száraz spirituszgővel a *Luchs*-vasüzletben.

Farsang a Vöröskereszt-kórházban.

A szeretet találékonysága végtelen. A Vöröskereszt kórháznak főnöknője, *Görgey Ernőné* farsang utolsó napján, e hó 20-ikán tombolával egybekötött színelőadást rendezett a beteg katonák szórakoztatására. A nővérek a tombolátárgyakra egymásközt gyűjtöttek. Gyűjtésük eredményét bőkezűen egészítette ki Széman Miklós férfidivatkereskedő, aki nagyon sok, értékesebbnél értékesebb tárgyat küldött a tombolához. Színelőadás végeztével *Nitsche Frigyesné* énekkel s *Beretvás Karola* monológgal szórakoztatta a betegeket, akiknek felejthetetlen estét szereztek.

Tompa-ünnepély a Kollégiumban.

A koll. főgimnázium Magyar Társasága, Dal- és Zeneköre Tompa Mihály születésének 100-ik évfordulója alkalmából 1917. február 25-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kollégium nagytermében *emlékünnepélyt* rendez. Ez ünnepély keretében búcsúzik el az intézet hadbavonuló tanulóitól. Az ünnepély műsora:

1. KÉLER: „Magyar nyitány”. Előadja a *Zenekör*.
2. *Megnyitó-beszédet* mond *Nagy Árpád*, VIII. o. t., a Magyar Társaság alelnöke.
3. „Az özvegy és fiai.” Írta Tompa Mihály. Szavalja *Székely László*, VII. o. t.
4. *Két Tompa-dal*. Előadja a *Dalkör*, *Borsody Károly* tanár vezetése mellett.
5. „Tompa Sáros földjén.” Írta és felolvassa *Óhlschláger Andor*, VII. o. t.
6. „Haldokló mellett.” Írta Tompa Mihály. Szavalja *Oszwald Dániel*, VIII. o. t.
7. „Kossuth-induló.” Előadja a *Dalkör*, *Borsody Károly* tanár vezetése mellett.
8. A hadbavonuló tanulók nevében búcsúzik *Liptai Sándor*, VIII. o. t., erre az intézet nevében válaszol *Vöröss Sándor* tanár.
9. *Himnusz*. Éneklő a *közönség*.

Az Eperjesi Ifjúsági Leányegyesület

február 18. és 19-ikén jótékonycélú színelőadást rendezett az áll. tanítónőképző-intézetben, nagyszámú hallgatóság részvétele mellett. A kiváló gondnal összeállított műsort a tágas termet színültig megtöltő közönség rendkívüli érdeklődéssel és szünni nem akaró lelkes tapsviharral kísérte. Így akarván meghálálni a sokértékű műélvezetet, melyet a tehetséges és ambiciós szereplők közreműködésükkel nyújtottak. *Stahúr* Anda jól sikerült szavalata (*Kálvária* a csataterén) nyitotta meg az előadást, mellyel úgyszintén melodramájával (*Szép Gacsó Ilona*) általános tetszést aratott. «Az önkéntes nőserég» háborús színjátékában különösen kitűnt *Borcsa* szobaleány szerepében *Lukács Matild*, színpadi rutinra valló ügyességével, természetes mozdulataival elragadtatta a közönséget. Partnerei közül kitűnt *Emmi* szerepében *Zaremba Erzsébet* és *Gmitro Anna* mint ezredes, katonás megjelenésével. Az összejáték egészben sikerült volt. Kedves jelenség volt *Lukács Vilma*, ki édes naivságával előadott monológgal, «Az első szerelmes levél» igazán sok megérdemelt tapsot aratott. Ezután színre került «A színész» (vígjáték egy felvonásban), ebben ugyancsak kitűnt *diszkrét*, elegáns és biztos fellépésével *Lukács Matild* (*Safrancsné*) és partnerei: *Koreny Paula* (*Mandruc Terka*), *Stahúr Anda* (*Ilonka*), *Gmitro Anna* (*Endre*), *Zaremba Erzsébet* (*Muki*) szerepében, kik mindannyian megállták helyüket a színpadon. Ki nem hagyhatjuk *Csepella Annát* esztétikus táncáért. Az előadást befejezte a jól összeállított (*Cigánykaraván*) előkép. Úgy az erkölcsi, mint az anyagi siker várakozáson felüli volt. Egy-egy könnyűt segítettek felszárítani mindazok, akik szíves rendezésükkel és megjelenésükkel némileg könnyíteni akarnak az eperjesi hadiözvegyek és árvák sorsán.

(T. H.-i.)

Irodakisegítői állás azonnal betöltendő. Föltételek megtudhatók a Vakok Eperjesi Intézete igazgatóságánál, Kossuth Lajos-utca 37.

Népfőlkélpótszemleterv. Az 1891-től 1872-ik évig bezárólag terjedő időközben született népfőlkélpótszemleterv a következő:

A szemle mikor tartatik meg	Körjegyzőség, község	Járás	Bemutatói székhely
febr. 26.	Komlóskeresztesi körj.	Girálty	Girálty
	Kükemezői		
	Kurimai		
	Giráltyi		
	Tapolyhanusfalvai		
	Remenyei		
28.	Radomai	Felsővízközi	Felsővízköz
	Margonyai		
	Magyarkapronczai		
	Ladomérmezői körj.		
	Felsőhunkóczi		
	Felsőodori		
márc. 2.	Felsővízközi	Bártfai	Bártfa
	Kapisói körjegyzőség.		
	Ladomérvágásai		
	Rónai		
	Szorocsányi		
	Rabóczi körjegyzőség		
3.	Szemelnyei	Bártfai	Bártfa
	Bártfavidéki		
	Erdővágási		
	Ferzói		
	Galbatői		
	Hertneki körjegyzőség.		
5.	Lófalvi	Héthársi	Héthárs
	Lukói		
	Lénártói		
	Magyarraszlaviczai körj.		
	Zborói körjegyzőség		
	Bártfa város		
7.	Palocsai körjegyzőség	Kisszébényi	Kisszében
	Berzeviczei		
	Héthárs nagyközség		
	Daróczi körjegyzőség		
	Kishársi		
	Csércsi		
8.	Palonczi körjegyzőség	Kisszébényi	Kisszében
	Héthársvidéki		
	Kisszébényi körj.		
	Kisszébényi körj.		
	Ternyei körjegyzőség		
	Bertóti		
9. és 10.	Pécsújfalu körj.	Eperjesi	Eperjes
	Sirokai körjegyzőség		
	Szentmihályfalvai körj.		
	Monyhádi körjegyzőség.		
	Kisszében város		
	Eperjes város		
12.	Kajátai körjegyzőség	Eperjesi	Eperjes
	Kelembéri		
	Töltszéki		
	Eperjesvidéki körj.		
	Sebeskeleemesi		
	Kapói körjegyzőség		
14.	Tótsóvári körjegyzőség	Lemesi	Lemes
	Sárosszentimrei körj.		
	Nagysáros nagyközség		
	Hernádszentistváni körj.		
	Turinai körjegyzőség		
	Lemesi		
14.	Keczerpeklényi körj.	Lemesi	Lemes
	Sárosköszegi		
	Sárosbogyányi		
	Sárosbogyányi		
	Sárosbogyányi		
	Sárosbogyányi		

A pótszemle reggel 8 órakor kezdődik.

Az Eperjesi Bankegylet f. hó 21-ikén d. u. 3 órakor tartotta meg Eperjes szab. kir. város tanácstermében 40-ik, évi rendes közgyűlését dr. *Schmidt Gyula* elnöke mellett. A napirend tárgyalása előtt elnök szép szavakkal méltatta az intézet nemrég elhalálozott agilis igazgatósági tagjának, dr. *Kakúsz Bélának* az intézet érdekében előbb mint felügyelőbizottsági, majd mint igazgatósági tag 12 éven át kifejtett értékes működését, kinek érdemeit a közgyűlés egyhangulag megörökítette jegyzőkönyvében. A közgyűlés egyhangú lelkesedése mellett méltatta az elnök az intézet nagyérdemű elnökének, *Szinyei Merse Istvánnak* valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal való kitüntetésé alkalmából, a társulat érdekében kifejtett igen buzgó tevékenységét, kinek érdemeit a közgyűlés egy-

hangulag elrendelte jegyzőkönyvében megörökíteni. Ezen a közgyűlésen lett 25 éve annak, hogy az intézet érdeműs igazgatósági tagja, dr. *Rosenberg Teofil* az igazgatóságba beválasztott, mely alkalomból elnök, visszapillantva a jubilánsnak igazgatósági tagsági minőségben kifejtett odaadó s lelkes működésére, melegen üdvözölte őt s örömmel konstata, hogy az igazgatóságnak mindenkor igen értékes tagja volt, ki nagy tudásával s szakértelmével sokban járult hozzá az intézet felvirágztatásához. A közgyűlés melegen ovációkban részesítette az ünnepeltet s érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatta, amiért dr. *Rosenberg Teofil* meghatottan mondott köszönetet. A napirend tárgyalása folyamán az intézet közgyűlési elnökévé 3 évre újból *Szinyei Merse István* v. b. t. t. választott meg, az igazgatóságból kilépő *Horváth Elemér* főrendiházi tag s *Szántó Zsigmond* újból 3 évre, míg az igazgatósági tagsági állásról leköszönt *Tyrnauer Samu* helyébe *Baán Bertalan* kir. tanácsos, a Hitelbank kassai fiókjának főnöke választottak meg egyhangulag. A felügyelőbizottságba megválasztottak egyhangulag: *Beszkid Antal*, *Farkas József Kassa* (új) dr. *Flórián Károly*, *Görgey Ernő* és *Szántó Ármán Kassa*, póttagokul: *Szakmáry Dezső* és dr. *Rosenthal Adolf*. Az igazgatóság üzleti jelentéséből kiemeltük a következőket: A múlt évben a IV. és V. hadikölcsönre 4.881.350 kor. s az eddigi öt hadikölcsönre összesen 10 millió kor. jegyzetett az intézetnél, mely összegben bentfoglaltatik a bank saját 600.000 kor. összegű jegyzése. A közgyűlés is örömmel vette tudomásul, hogy a hadikölcsön jegyzése körül szerzett érdemei elismerésül az intézet érdemes igazgatója, *Földes Zoltán* a *Ferenc József-rend lovagkeresztjével* lett kitüntetve. Megalapította a Bankegylet a m. kir. földművelésiügyi minisztériummal s a Magyar Általános Hitelbankkal együtt 600.000 kor. részvénytőkével a Főnixhutai Rézgálicgyár-Részvénytársaságot. Réz-tve a Magyar Általános Hitelbank alaptőkéjének 80 millióról 120 millióra való felemelésének biztosítására alakított szindikátusban. Betétei a két hadikölcsönre eszközölt 1 millió visszafizetés dacára 2 millióval emelkedtek s 8 millió koronát tesznek ki. A 185.150 kor 32 fillérsnyi tiszta nyereségből az intézet f. hó 22-től kezdődően minden 600 kor. névértékű részvény után 90 kor-t, minden 120 kor. névértékű részvény után 18 kor-t (15%-ot) fizet osztalék címén s a különféle tartalékalapokat összesen 40.136 kor. 24 fillérral dotálja. Minthogy a legutolsó tőkefelemelés óta az Eperjesi Bankegylet forgalma a háromszorosára, kihelyezései s betétei pedig csaknem a kétszeresére nőttek, a közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság által előterjesztett javaslatot a részvénytőkének 750.000 kor. ról 900.000 kor.-ra való felemelése tárgyában s felhívjuk olvasóink figyelmét az e tekintetben lapunk hirdetési rovatában az igazgatóság által publikált hirdetményre.

Szédületes siker kíséri útján a «*Homunculus*»-film III-ik részét is. Ez a maga nemében páratlan film attrakció az utolsó időben olyan hírnévre tett szert, hogy már könyvalakban is megjelent, még pedig több nyelven. A magyar kiadás most van sajtó alatt és bizton reméljük, hogy csakúgy, mint a film, óriási népszerűségnek fog örvendeni. Itt említjük meg, hogy a «*Homunculus*» III. része ma szombaton 5 és 8 órakor és holnap, vasárnap 5, 7 és 8 órakor kerül bemutatásra az *Urdniá*-ban. A darab főszerepeit *Olaf Fönss* és *Friedrich Kühne* alakítják.

Jótekonyság. Az Eperjesi Ifjús. Leányegyesület által *Lukács Mariska* elnökű rendezésével febr. 18 és 19-ikén az állami tanítónőképzőben megtartott jótékonycélú előadásból 298 kor. 30 fillér folyt be az eperjesi hadiárvák alapja javára.

MA

SZERKESZTI
REMEYIK LAJOS
WICK GYULAA lap szellemi r
vonatkozó közlem
Flórián-utca 4. szá
küldendők.

A magyar n

Talán felesleg
annyira át vagyur
miként az egész n
egyelőre körül n
esik majd a háború
egyik kiválóan fo
népiskola is új pe
szemeim előtt má
nedek annak a
melyet megtervez
sokkalta sajátosab
denkor azonban a
nemzeti szellemek
gógusaink lesznek.

E kohó izzó tűz
akaró magyar lélek
egész eddigi népok
gyúrni. A kezdem
a népnevelési szak
új eszméket, enne
teendőinkre, úgysz
kell figyelmeztetni
hibáira s hiányaira.

Szakirodalmunk
kell tartanunk, eset
haladását is előseg
szakirodalom nem v
kisajátított orákul
tapasztalás és lelke
csönös kicserélése.
csak külső formája
először megfogam
közben megszületik
Hány szakirodalmi
a néptanítók lelkéb
egy-egy értékes gy
annyi, hogy e győ
sorokba tudta sorak
nagy érdem, mert e
válnak, feldíszítik
készültségét. A szak
részére a továbbké
hatások továbbterjes
attól, ami úgyszólván
és szívünkhez szól s
nevelés szövevényes
tehát az új népneve
tanulmányozni s az
kájával magunkat jó
Mert csak így nem
találni az a nagy pi
pusztító fegyvereit
hozó eszközei váltj
építés szelid munkáj

A magyar népo
egyből életképes sz
lelke. Éber füllel s
hát szíve dobogásá
közt. Hiszen ez a m
bizonytal új és új
s új törekvések fog
hasznosak s kártéko
méh mézgyűjtő szo
járnunk, hogy a jó
csak a jót s hasznosa
kell, hogy új és fr
minden néptanító lel
reagáljon, de amell
alkalom szüli a hőst
költőt, amidőn kicsaj
nyadó ihlettséget, mi
fakaszt belőle, akkén
léttünk jövő szükség
a maguk jóra való népn

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete.

A magyar néptanító jövő munkája.

Talán felesleges külön is hangsúlyoznom, annyira át vagyunk hatva annak tudatától, hogy miként az egész magyar közélet egy, méreteiben egyelőre körül nem határolható haladási körzetbe esik majd a háború lezajlása után, úgy közéletünk egyik kiválóan fontos szerve: a magyar nemzeti népiszkola is új perspektíva elé lesz állítva. Lelki szemeim előtt máris megjelennek és megleve-
nednek annak a nagy kohónak a körvonalai, melyet megtervezni, még pedig az eddigieknél sokkalta sajtóosabb irányvonalak szerint — mindenkor azonban az önértékben megnövekedett nemzeti szellemben — legjelentősebb pedagógusaink lesznek hivatva.

E kohó izzó tüzeiben a reménykedő s haladni akaró magyar lélek soha ki nem alvó lelkesedése egész eddigi népoktatási rendszerünket át fogja gyúrni. A kezdeményező munkát elvégzi majd a népnevelési szakirodalom. Ennek kell felvetni új eszméket, ennek kell rámutatni új és új teendőinkre, úgyszintén komoly szeretettel ennek kell figyelmeztetni bennünket elsősorban a mult hibáira s hiányaira.

Szakirodalmunk fejlődésével nekünk is lépést kell tartanunk, esetleg további fejlődését és előhaladását is elősegítenünk. Hiszen a népnevelési szakirodalom nem valami titokzatos istenségnek kisajátított orákuluma, hanem a pedagógiai tudás, tapasztalás és lelkesedés külső kifejezése s kölcsönös kicserélése. A szakirodalom, mint ilyen, csak külső formája annak, ami egyesek lelkében először megfogamzik, azután sokak munkája közben megszületik s a gyakorlatba vitetik át. Hány szakirodalmi munka kérkedik azzal, ami a néptanítók lelkében már rég lappangott, mint egy-egy értékes gyöngy s egész érdeme csak annyi, hogy e gyöngyöket tetszetős gyöngy-sorokba tudta sorakoztatni. Ez az egy érdeme is nagy érdem, mert ezáltal az ideák közkinccsévá válnak, feldíszítik a tanító lelkét s fokozzák készülségét. A szakirodalom tehát a néptanító részére a továbbképzés iskolája és a kölcsönhatások továbbterjesztője. Nem idegenkedhetünk attól, ami úgyszólván saját lelkünkben lelkünkhez és szívünkhöz szól s elkalauzol bennünket a népnevelés szövevényes útjain. Első kötelességünk tehát az új népnevelési irányzatokat lehetőleg tanulmányozni s az önképzés lélekemelő munkájával magunkat jövő feladatainkra előkészíteni. Mert csak így nem fog bennünket készületlenül találni az a nagy pillanat, amidőn a vérharcok pusztító fegyvereit a szellemi harcok áldást-hozó eszközei váltják fel s a rombolást az építész szelid munkája lesz hivatva helyrehozni.

A magyar népoktatásnak is, mint minden egyéb életképes szervezetnek van szíve, van lelke. Éber füllel s nyitott szemmel kíséjük hát szíve dobogását a legnagyobb figyelem közt. Hiszen ez a mi hivatásunk. Mert minden bizonnal új és új eszmék fognak feltűnni s új törekvések fognak keletkezni. Jók, rosszak, hasznosak s kártékonyak egyaránt. Itt a szorgos méh mézgyűjtő szorgalmával fog kellene eljárunk, hogy a jövő nemzedékek számára csak a jót s hasznosat gyűjtjük össze. Ez okból kell, hogy új és friss munkakedv hassa át minden néptanító lelkét, hogy az új hatásokra reagáljon, de amelletl ítéljen is. Miként az alkalom szüli a hőst s a nagy pillanat ihlete a költőt, amidőn kicsalja lelkéből a benne szunnyadó ihlettséget, midőn érzéseket és energiát fakaszt belőle, akként a fejlődni akaró nemzeti léletünk jövő szükségletei is megteremtik majd a maguk jóra való népnevelőit. Miként a törékeny

virág kelyhe a napsugár behatására önkénytelenül is megnyílik, akként a mi lelkünk is kézségesen nyiladozik minden olyan fény sugar előtt, mely a nemzeti szellem izzó és világitó napkorongjáról tüzzel felénk.

Csak már egyszer elvonulnának felettünk a most dúló vészviharok! Csak már egyszer elhalna a vérforraló és vérfagyasztó harci riadó, hogy a kard jelen romboló munkáját a haladás építő munkája váltaná fel! Eszerint tehát a bekövetkezendő békeidő nemcsak a szenvedések s a legnagyobb anyagi, erkölcsi és véráldozattól való megváltás ideje lesz, hanem az újjászületés korszaka is. Ki tudja, mit rejteget számunkra a jövő, kiknek a béke harcait kell eredményesen megvívni, hogy a leszámolás nagy óráiban még félelmesebb legyen a magyar, mint most. Az újjászületés korszaka tőlünk is, sőt legfőképpen tőlünk fog igényelni derék munkát, amellyel ha becsületesen megbirkózunk, akkor egész jogosan kecsegtethetjük magunkat azzal a lélekemelő tudattal, hogy a mi édes magyar hazánk mibennünk fogja keresni és méltányolni jövő nagyságának s megdönthetetlen államiságának legelső alapvetőit. Mert miként a haza polgárainak élete s fiainak lelki nemessége, úgy ezt az életet célszerűen előkészítő, ezt a lelket nemesítő s az isteni ideálhoz közelebb hozó népoktatás is az egész nemzet közkinccse. És így magyar államiságunknak mi sem áll inkább érdekében, mint hogy nemzeti népoktatásunkat valódi kulturfokra emeljük s a népiszkoláinkat az élettől minél szorosabb kapcsolatba hozzuk. A népoktatás lelkes barátai nem állanak egyedül és elszigetelten e törekvésükkel. Bűszkék lehetünk arra, hogy velük együttgondolkodik az egész művelt világ is. Ha az örökös nemzeti aggodás nem gyötörte volna egész történelmünk folyamán és nem sarkalta volna őseink lelkét az örökös ellenállásra, akkor ma a történelem színpadán nem játszhattuk volna el azt a nagy szerepet, melyet az isteni gondviselés jelenleg kijelölt számunkra, hogy az egész emberiség szeme előtt bebizonyítsuk államfenntartó életképességünket s magunkra zúdítsuk ellenségeink pokoli irigykedését. E szerephez, melyben nemzetünk életképessége olyannyira nyilvánvalóvá lett, mint eddig soha, egy rettenetes vérkeresztség árán jutottunk. A nagy kereszteltes, a legdrágább magyar vér bő hullatása még egyre tart s ki tudja, meddig fog tartani, meddig fognak még nyílni új és új sebek ez ezer éven át viharverte magyar testen?

(Vége köv.)

Gregor Erzsébet.

Gyakorlati pedagógia.

Tanítási tervzet.

- I. Tantárgy: Beszéd- és értelemgyakorlatok.
- II. A tanítás anyaga: A szék.
- III. A tanítandó osztály: I—II. (Nem magyarajkú gyermekek.)
- IV. A tanítás menete:
 - a) *Előkészítés:* Az iskolai és házi bútorok névszerint való felsorolatlása.
 - b) *Céltűzés:* Megállapítása a szék helyének, súlyának s annak, hogy a bútorokat tisztán kell tartani.
 - c) *Kapcsolás:* A szék használata az iskolában és otthon.
 - d) *Anyagközlés:* Micsoda? Színe? Rései? Ülőlapja: alakja, iránya? Lábai: alakja, iránya?

Támlája: alakja, iránya? Készítője? Anyaga? Haszna?

e) *Összefoglalás:* —

f) *Alkalmazás:* Rendes ülésre és a bútor kimérésére szoktatom. Udvarias gyermek hogyan kínálja a széket?

V. *Koncentráció:* *Rajz.* Lerajzolják a széket, de nem perspektivikus helyzetben. *Mese* az elhagyott székről. (Az elrongálódott bútorokat meg kell javítani.) *Kézimunka.* Agyagból és pálci-kákból széket készítenek.

Kidolgozás.

a) *Előkészítés.* T.: Mi a neve annak a bútornak, amelyben alszunk? Amiben a ruhánkat tartjuk? Hová tesszük a tányért, mikor ebédelünk? Mire ülsz le, mikor ebédelsz? A tanteremben van szék? Mutasd meg, melyik az? Itt is széken ülsz? Ki ül az iskolában széken? Mondd el az iskolai bútorok nevét! Az otthoni bútorok nevét!

b) *Céltűzés.* Otthon rendesen hol áll a szék? Hát itt az iskolában? Emeld fel a széket! Nehéz? Simítsd a tenyereddel a széket! Tiszta? Ugye poros? Mielőtt ráülünk, meg kell törölni! Mivel töröljük le a széket? Mutasd meg, hogyan kell megtörölni a széket? Helyes kis lány vagy! Otthon is így tégy! A bútor akkor szép, ha tiszta! Ma a székről fogunk tanulni!

c) *Kapcsolás.* Mire használod otthon a széket? Az iskolában ki ül a széken?

d) *Anyagközlés.* Sorold fel még egyszer az iskolai bútorokat! Mi tehát a szék? Milyen színű a szék? Jöjj ki Margitka, ül le a székre! Mutasd meg, melyik részén ültél a széknél? A széknél az a része, melyen ültünk: *ülőlap.* Mondjátok mindnyájan! Rajzoljatok a levegőben olyan alakot, amilyen az ülőlap! Jól van! Milyen hasonlít az a vonal, amelyet a levegőben lerajzoljatok? Úgy van! Tehát az ülőlap alakja: *kerek.* Mutassátok a kezetekkel az ülőlap irányát! Mert olyan irányú, mint a víz felszíne, azért azt mondjuk, hogy *vízszintes.* Milyen irányú a szék ülőlapja? Az ülőlap alatt melyik része van a széknél? Hány lába van a széknél? A lábak iránya is vízszintes? Nem ám! Olyan a lábak iránya, mint a cernán lógó gombé (mutatja). Mutassátok a kezetekkel a lábak irányát! Ez *függőleges* irány! Milyen irányúak a lábak? Mutasd meg Jancsi, hová támaszkodtál? Mert a széknél e részére támaszkodunk, azért: *támla* a neve. Nézzük meg a támla irányát! Se nem vízszintes, se nem függőleges. Az az irány pedig *ferde.* Mondd, milyen irányú a szék *támlája?* — Melyik iparosnál lehet széket venni? Úgy van! Ki készíti tehát a széket? Milyen anyagból dolgozik az asztalos? A széket is milyen anyagból készíti? Megmutatom nektek azokat a szerszámokat, melyekkel az asztalos a széket készíti. A tanító mutat egy fűrész, egy gyalut, egy fűrőt (lehet rajzban is). Miféle szerszámokat használ az asztalos? Mutassátok, hogyan jár az asztalos keze, mikor fűrész, mikor gyalut, mikor fűr? Hát mikor szegel? Úgy van, a munka nem szegyen! Mire ülsz, mikor ebédelsz? Mire való a szék?

e) *Összefoglalás:* Sorold fel az iskolai bútorokat! A házi bútorokat!

f) *Alkalmazás:* Ül le a székre és mutasd meg, hogyan ül a gyermek? Így kell ülni rendesen! A lábak a padlón, a térd az ülőlapnál meghajlik s hátunkat a támlára támasztjuk. — Ha vendég jön a házhoz, mire ülteted? Hogyan szólis ekkor? Úgy van. Tessék helyet foglalni! Az udvarias gyermek mindig így kínálja a vendéget: Tessék helyet foglalni!

g) **Koncentráció. Mese.** Három szék állt az asztal körül; az egyik Gyuri, a másik Jancsi, a harmadikon Karcsi szokott ülni. Karcsi-na az volt a szokása, hogy mindig lógázza magát a széken. Egyszer: reccs, eltört a szék lába s Karcsi a földre pottyant. Nemcsak, hogy megütötte magát, hanem sokáig állva kellett az asztalnál ennie, sőt írnia is, mert testvérei nem adták neki a saját széküket. A sok állást már megúnta s arra kérte atyját, javítsa meg a széket. Az apa a kérésnek eleget tett, Károly pedig megígérte, hogy ezután már rendszeren fog ülni a széken.

Rajz. Lerajzoljuk a széket.

Kézimunka. Agyagból s fapálcikákból alakítanak széket. **Reményik Lajos.**

Irodalom.

A «Pedagógiai Értesítő»-nek, mely mint az Orsz. Pedagógiai Könyvtár és Tanszer-múzeum hivatalos közlönye 1907. óta a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, — kiadói jogát folyó évi január hó 1-jétől kezdve a m. kir. tud.-egyetemi nyomda igazgatósága vette át, s felkéri az iskolák igazgatóságait és tanerőit, hogy a jelentékeny terjedelemben, kéthasábos lapokon évenként 24 íven megjelenő s a tanügyi körökben jó hírnévnek örvendő folyóiratot, amely sokoldalú és gazdag tartalmával a hazai és külföldi pedagógiai életéről teljes áttekintést ad, szíves pártfogásba venni s e célból a mai viszonyok mellett rendkívül olcsó nevelés- és oktatásügyi orgánusra előfizetni szíveskedjenek. A PEDAGÓGIAI ÉRTE-
SÍTŐ érdekelt különösen melegen karolja fel s mindenről tájékoztat, ami e tekintetben a külföldön is történik. Ez információ, jellegénél fogva, nagyon alkalmas a tanítóság látókörének kibővítése s pedagógiai képzettségének és nemzeti önértetének nevelésére. A PEDAGÓGIAI ÉRTE-
SÍTŐ mindezen céljainak megfelelően, gazdag irodalmi tartalmat igyekszik felölelni: 1. pedagógiai iránycikkeknek és értekezéseknek, 2. pedagógiai irodalmi egyes ismertetéseknek, 3. hazai s különösen külföldi lapszemlének s 4. lehetőleg sok vegyes cikknek közlésével, mely utóbbi két igen bő rovatában, értesítő szerepéhez képest, nagy figyelmet fordít a külföldi példákhoz mérhető tanulságokra. Aktualitás és elevenség szolgál e tekintetben a lap programjával. A PEDAGÓGIAI ÉRTE-
SÍTŐ évenként 8 szor, 3—3 kéthasábos ívnyi terjedelemben jelenik meg, dr. Gyulai Ágost pedagógiai tanár szerkesztésében s előfizetési ára egy évre 5 korona. Érdeklődők a közlöny iránt a m. kir. tud.-egyetemi nyomda igazgatóságához Budapest, I. ker., Vár, Iskola-tér 3. sz. a. forduljanak, ahová az előfizetési díjak küldendők.

Körlevelek.

324. sz. **Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.**

Sárosvármegye területén működő összes népoktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőikhez.

Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy támogassam az egyesület jótékony célú levelező-lapárúsító akcióját a hatáskörömbe tartozó iskolákban. Az egyesület levelezőlapjai a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr alább következő engedélye alapján kerülnek forgalomba:

„1618—1916. eln. sz. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium hatósága alá tartozó összes (mindenfokú) tanintézetek igazgatóinak.

Az Ö Fensége Stefánia kir. hercegnő, gróf Lónyay Elemérné védnöksége alatt álló Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület engedélyemet kérte arra, hogy a maga elé tűzött nemes emberbaráti céljának minél sikeresebb megvalósítása érdekében jótékony célra kibocsátandó képeslevelezőlapjait a tanintézetekben árusíthassa. Midőn az erre kért engedélyt megadom, egyúttal közlöm, hogy az egyesület közvetlenül fogja a tanintézetek igazgatóságaihoz fordulni, amely alkalommal egyúttal tájékoztatni fogja az igazgatóságokat a képeslevelezőlapok beszerzésének módjáról és az értük befolyt összegnek miként való beszolgáltatásáról.

Budapest, 1916. évi február hó 10. én.”
Miután a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ilymódon az egyesület levelezőlapjainak

állandó árusítását Magyarország összes iskoláiban engedélyezi és támogatja: a magam részéről is a legmelegebben ajánlom e jótékony célú mozgalmat t. Cím figyelmébe és jóindulatába, annival inkább is, mert e levelezőlapok nemcsak az anya- és csecsemővédelem nagyfontosságú célját, de a tanítás és nevelés ügyét is szolgálják művészi értékükkel, oktató és izlést nemesítő sorozataikkal. E levelezőlapok vásárlásával a tanuló különböző irányban valóságos kis szemléltetési eszköz-gyűjteményeket szerezhet magának a szokásos áraknál nem drágábban és ezzel egyszersmind hozzájárul az anya- és csecsemővédelem érdekében alkotott intézmények fenntartásához.

Mindezek alapján felkérem t. Címet, hogy az egyesület jótékony célú mozgalmában támogassa, minek érdekében a szükséges közelebbi tájékoztatás és a képeslevelezőlapok küldése végett forduljon az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület eln. osztályához Budapest, VI. ker., Dessewffy-utca 26/a. szám alatt és eljárásáról, valamint az elért sikerről hivatalomat időnkint értesítse.

Eperjes, 1917. február 12. **Szabó Elemér s. k.,**
kir. tanfelügyelő.

387—1917. sz. **Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.**

Sárosvármegye területén lévő összes elemi iskolák igazgatóihoz, tanítóikhoz és tanítónőihez.

A vallás- és közokt.-u. miniszter úr f. é. január hó 20-ikán 102,144—1916, VII/b. sz. alatt hoztam a következő rendeletet intézte.

„Több esetben kétség merült fel az iránt, hogy az elemi iskola VI. osztályának sikeres elvégzése után, ha a növendék még az 1913:XXXVII. t.c. által elrendelt vizsgálatot is sikeresen letette, az illető tanuló részére csupán végbizonyítvány vagy egyszersmind évvégi bizonyítvány is adandó-e ki.

Minthogy némely esetben a végbizonyítvány a VI. oszt. sikeres elvégzését igazoló bizonyítvánnyal nem azonos értékű, minthogy továbbá a végbizonyítvány a növendékeket majdani állampolgársági jogok gyakorlásában van hivatva elősegíteni, míg a VI. oszt. évvégi bizonyítványra a tanulóknak tanulmányaik továbbfolytatása esetén van szükségük: mihez tartás és további eljárás végett értesítem a Tanfelügyelő urat, hogy a VI. osztályról sikerrel levezőgázott növendékeknek *évvégi bizonyítványukat* is ki kell adni, illetve az értesítőkönyvecskéjüknek erre vonatkozó lapját is ki kell tölteni, még abban az esetben is, ha ugyanazok a növendékek később a záróvizsgálatot is letették, s ennek következtében a végbizonyítványt is megkapják.”

Miről Címet tudomás és mihez tartás, illetőleg a rendelet értelmében való megfelelő eljárás végett értesítem.

Eperjes, 1917. jan. 27. **Szabó Elemér s. k.,**
kir. tanfelügyelő.

626. sz. **Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.**

Sárosvármegye területén levő összes állami népoktatási intézetek helyi hatóságaihoz.

A vallás- és közokt.-u. m. kir. miniszter úr f. évi január 31-én 15,571, VII/b. sz. a. kelt rendelete szerint Ó Felsége IV. Károly király arcképének előállításáról a közvetlen rendelkezése alatt álló iskolák és tanintézetek részére gondoskodni szándékozik. — Ezt Címmel azért közlöm, hogy a képet a vezetése alatt álló iskola, intézet részére előzetesen ne szerezzé be.

Eperjes, 1917. február 14. **Szabó Elemér s. k.,**
kir. tanfelügyelő.

707. sz. **Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.**

Sárosvármegye területén levő összes állami elemi iskolák és állami óvodák helyi hatóságaihoz, valamint igazgató és vezető tanerőikhez.

Hivatkozással a vallás- és közokt.-u. m. kir. miniszter úr f. é. január 31-ikén 15,581—1917. VII/a. sz. a. kelt rendeletére, mely szerint az állami elemi iskolák ügyeinek ellátását szabályozó 128,000—1910. sz. a. rendeletével kiadott határidős kimutatások módosítása és kiegészítése folyamatban van és azok az állami óvodákra is kiterjesztetnek, értesítem Címet, hogy az állami el. iskoláknál szükséges építkezésekre és kibővítésekre vonatkozó eddigi VI. sz. kimutatás az áll. el. iskolákra vonatkozólag VI/a. és az áll. óvodákra vonatkozólag VI/b. sz. alatt szerepel; míg az áll. el. iskolák helyreállítására és átalakítására vonatkozó eddigi VI. sz. kimutatás az áll. el. iskolákat illetőleg VII/a. és az áll. óvodákat illetőleg VII/b. sz. a. nyer bemutatást.

Minthogy ezen kimutatások ezúttal f. évi március hó folyamán lesznek általam a minisz-

ter úrhoz felterjesztendők, ezért közlöm Címmel, hogy amennyiben az ottani óvodánál avagy iskolánál a fentebb említett szükségletek bármelyike fennáll, az erről szóló kimutatásokat, ú. nyomtatvány hiányában, az eddigi régi nyomtatvány felhasználásával hivatalomhoz 8 nap alatt terjessze be.

Eperjes, 1917. február 17. **Szabó Elemér s. k.,**
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Figyelmeztető. Az elemi iskola VI. oszt. fiútanulóinak száma annak megemlékezésével, hogy ugyanazon osztály leánytanulóinak száma is külön mennyi, amely iskolától még nem történt meg, most már legkésőbb 3 nap alatt bejelentendő a kir. tanfelügyelőséghez. — A jelentés nemleges esetben is megteendő. — Az elemi iskolai VI. oszt. leánytanulóira és ismétlő-iskolát teljesen befejezett tanulóira nézve a végbizonyítványok kiállítására és törzskönyvezésére vonatkozó 1912. évi 2103. eln. számú rendelet értelmében lévén, az ezek részére szükséges végbizonyítvány és törzskönyvi lapok az állami, községi és izraelita iskolák által a kir. tanfelügyelőség útján kérelmezendők. Ezen nyomtatványok kérelmére ingyen engedélyeztetnek a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által, mely szükséglet pontos részletezéssel március hó folyamán jelentendő be a vármegyei kir. tanfelügyelőségnek. — Az áll. elemi iskoláknál az egyhuzamos tanításnak a jövő tanévre való engedélyezése iránti indokolt s a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett kérvények legkésőbb március hó végéig terjesztendők be a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez, mely határidő leteltével az ily kérvények figyelembe nem vétetnek. A kérvényben pontosan feltüntetendő az iskolát látogató összes tanuló létszáma, annak a megjelölésével, hogy a tanuló közül hányan laknak más községben, illetve 2—3 kilométernyi távolságra az iskolától. — Az áll. óvodai költségvetések a következő költségvetési évre, az esetleges szükségleti emelkedéseket kellőképpen igazoló okmányokkal (az óvodai termék légfűtőrendszerrel kapcsolatos kimutatással együtt) a szokásos módon 3 példányban megállapítás, illetve jóváhagyás végett legkésőbb március hó 15-ikéig terjesztendők be a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez. — Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezetétől esedékes 50-filléres járulékoknak átvétele és a hadban elesett tanítók özvegyeinek és árvái javára leendő fordítása végett, az említett Hitelszövetkezethez áttett hadikölcsön-jegyzések összegei sürgősen bejelentendők a kir. tanfelügyelőséghez.

Tanítóegyesületi portómentesség. A m. kir. kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a vármegyei általános tanítói egyesületek részére korlátozott portómentességet engedélyez. Nevezett egyesületek a portómentességet csak a közönséges levelekre és iratsomagokra nézve (tehát ajánlott levelek és pénzküldemények kizárásával) egymás közt, a feltétlenül portómentes hatóságokkal és közegekkel, továbbá az állami és az állam által nyilvánosaknak elismert tan- és képzőintézetekkel szemben oktatási ügyekben vehetik igénybe. A fent megjelölt és portómentességet igénylő küldemények mindenkor ellátandók az «oktatási ügyben portómentes» jelzéssel. Ezenkívül a nevezett egyesületek iratsomagjaikhoz bélyegköteles szállítólevelet tartoznak használni.

Egyesületi tudnivaló. A Sárosvármegyei Általános Népevelő egyesületnek kötelezett rendes tagjai a miniszterileg megerősített alapszabályai értelmében nemcsak az állami és községi elemi iskolai tanítók, tanítónők és óvónők, hanem a fizeteskiegészítő államszolgálatban részvételű összes felekezeti tanítók, tanítónők, valamint óvónők is. Az egyesületi tagsági díj évi 6 kor. 50 fill.; ebből a Tanítók Házára eső díj 4 kor. és a szorosán vett egyesületi tagdíj 2 kor. 50 fill. A rendes tagok természetesen tagjai a Tanítók Házának is s a kettő egymástól el nem választható. Az egyesület pénztárosa Fleischmann Mór neol. izr. iskolai igazgató Eperjesen; a Tanítók Háza pénztárosa Slajchó Mihály áll. tanítónőképző-int. tanár Eperjesen a tagdíjak azonban a legegyszerűbben a vármegyei kir. tanfelügyelőség címére küldendők. Az évi tagdíjak minden évben legkésőbb ugyanazon év december hó végéig fizetendők be. A fennálló hátralékok tehát az illetők részéről késedelem nélkül kiegyenlítendők. A befizetett tagdíjak lapunkban nyilvánosan nyugtáztatnak.

Adományok

Újabbana Katona-cs. 3 kötet díszkötésű kötet könyvet, Kö. ev. lelkész 100 per. havasokba» c. har. nosné 5 koronát v. ják az adományoz. hálás köszönetét!

«A Társaság»

fr A TÁRSASÁG e rangemelés aktual. nemzetség történet. «Szászország» cím. elbeszélést, mely a. érdekes tárgyát. M. művészeti cikket H. saság rovat hő és illusztrációk szépek. Lónyay Elemér he. professzor művészi. fizetési ára egész. évre 7 kor. Mutat. kiadóhivatal: IV., F.

Zeneestély

szépen sikerült har. hó 17-ikén az Eper. választmánya a kiss. mében. Altmann Gu. meg 6 óraker a m. borús viszonyok foly. ségben szünetelni. hangversenyével ú. csupán bejelenteni. séget és úgy az ep. rpleket. Magyarors. ugyanaz, mint dol. estélyt megnyitja. A. «Improvisation» ja. technikával megkor. Megkapta a jól m. Orbán Lajos tanár. kívül kellemes és m. tett a közönségre. ráadásai is nagy sike. sát nagyban emelte. az énekes feleségén. ves zongorakisérete. A. csanyi Sárika szaval. nünket Kékény Lá. c költeményét adta. bájjal, fejlett taglejt. férjének zongorakisé. lósné énekelt végté. szokott biztonsággal. Leöwe: «Felismerés. Hinrichstól: «A ki. «Csalogánydal»-a let. közönség óhajára me. vél a tanyáról»). A. pontja két vonósnégy. Guszráv zeneiskolai t. iskolai növendékekkel. Lászlóval és Szabó Ist. (Fritsche: «Harangv. kara»), melyeknek sze. legszebben dicséri a. Káldy Soma zeneisk. gorán Ezen kis konc. delmét a Vöröskeres. titkárnak az eperjesi. szönm. szavai fejezték.

A tótsóvári mű.
f. évi január 28-ikán a Vöröskereszt-fiókegyle. adta az egylet vezető. nemesen érző gondo. nap alatt oly kiváló. előadást rendezett a Vö. évek hosszú sora óta. amelyre még évek mu.

Adományok a Katona-otthonnak.

Újabbana Katona-otthonnak özv. Egerer Ferencné 3 kötet díszkötésű könyvet, Reményik Lajos 6 kötet könyvet, Kozlay Kálmán szepesszombati ev. lelkész 100 példány «Meleg üzenet a hideg havasokba» c. harctéri üzenetet s dr. Deák Jánosné 5 koronát volt szives adományozni Fogadják az adományozók ezúttal is a Katona-otthon hála köszönetét!

«A Társaság.» Lónyay Elemér hercegről fr A TÁRSASÁG e heti száma vezetőcikkét s a rangemelés aktualitásából ismerteti a Lónyay-nemzetség történetét is. A szépirodalmi részben «Szászország» címmel Lázár István kezd hosszabb elbeszélést, mely a honfoglalás idejéből meríti érdekes tárgyát. Novellát Somlay Károly írt, művészeti cikket Hornyay Ödön adott. A Társaság rovat hő és változatos, mint mindig, az illusztrációk szépek és érdekesek, a címdalt Lónyay Elemér herceg arcképe díszíti, Heim professzor művészi rajzában. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 28, félévre 14, negyedévre 7 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: IV., Reáltanoda-utca 18.

Zeneestély Kiszzebenben. Rövid, de szépen sikerült hangversenyt rendezett február hó 17-ikén az Eperjesi Széchenyi-kör kisszebeni választmánya a kisszebeni városháza tanácstermében. Altmann Gusztáv elnök szavai nyitották meg 6 órakor a műsort. Bejelenti, hogy a háborús viszonyok folytán ezideig külső tevékenységben szünetelni kénytelen fiókegylet ezen hangversenyével újra munkabálépését akarja csupán bejelenteni. Szeretettel üdvözlö a közönséget és úgy az eperjesi, mint a helybeli szereplőket. Magyarországon dolgozni a kultúráért ugyanaz, mint dolgozni a haza életéért. Az estélyt megnyitja. Az első szám *Moyzes* Miklós «Improvisation» ja, szép motívumokkal és nagy technikával megkomponált zongoraszám volt. Megkapta a jól megérdemelt tapsot. Ezután Orbán Lajos tanár énekelt műdalokat. Rendkívül kellemes és meleg baritonja mély hatást tett a közönségre. Többször újráták meg és ráadásai is nagy sikert arattak. Az énekek hatását nagyban emelte Orbán Lajosné úrhölgynek, az énekes feleségének művészi szép és kedves zongorakísérete. A harmadik pontban *Szmre-csanyi* Sárika szavala gyönyörködretett bennünket Kókény Lászlónak: «A kis marquis» c költeményét adta elő nagy megértéssel, sok bájjal, fejlett taglejtéssel és mimikával. Majd, férjének zongorakísérete mellett, *Moyzes* Miklós né énekelt végtelen kedvesen, a nála megszokott biztossággal és tisztasággal. Először Leöwe: «Felismerés»-ét énekelte, ezt követte Hinrichstól: «A királyleány», végül Káldy: «Csalogánydal»-a lett volna az utolsó, de a közönség óhajára még egy ráadást adott («Levél a tanyáról»). A program ötödik és utolsó pontja két vonósnegyes volt, melyeket *Feschek* Gusztáv zeneiskolai tanár adott elő három zeneiskolai növendékkel: *Klets* Andorral, *Schwarcs* Lászlóval és *Szabó* Istvánnal. Mindkét kvartettet (Fritsche: «Harangvirág» és Mozart: «Ifjak kara»), melyeknek szépsége és precíz összjátéka legszebben dicséri a zeneiskola kiválóságát, *Káldy* Soma zeneiskolai igazgató kísérete zongorán Ezen kis koncertet, melynek tiszta jövedelmét a Vöröskereszt kapja, *Kókény* Ferenc titkárnak az eperjesi szereplőkhöz intézett köszönő szavai fejezték be.

A tótsóvári műkedvelő-előadás. Csak f. évi január 28-ikán alakult meg a sóvárvidéki Vöröskereszt-fiókegylet s máris fényes tanújelét adta az egylet vezetősége ráteremttségének s nemesen érző gondolkodásának. Alig 8—10 nap alatt oly kiváló sikerrel járt műkedvelő-előadást rendezett a Vöröskereszt javára, amilyen évek hosszú sora óta nem volt Sóvaron s amelyre még évek múlva is büszkén s örömmel

fognak visszaemlékezni úgy a rendezők, mint a szereplők egyaránt. A műsor első számát, a prologót *Török* Irén mondta el kifogástalan hanglejtéssel; zajos taps lett jutalma. Utána *Várjon* Margit és *Liszy* Jenő adták elő zongorán V Bellini nyitányát: «Romeo és Juliá»-t, a darabban rejlő zenei gondolatokat megértő és átérző előadásban mutatva be a nagyszámú közönségnek, mely lelkesen ünnepelte a szereplőket. Ezt követte *Szilárd* Sárika monológja «Az egynapos asszony»-ról, ki bájos megjelenésével, kedves egyéniségével és a dilettánsokat messze felülmúló játékaival zúgó tapsra ragadta a közönséget. Ezután a «Treszkát kitanítják» című vígjelenetet adták elő *Zacsovic* Sárika, *Török* Irén és *Velics* Gyula; szerepeiket oly kitűnően alakították, hogy a közönség derűs hangulatát mindvégig csak fokozni tudták s bő taps jutott nekik osztályrészlül. Majd a változatosság kedvéért *Homicskó* Olga lépett a színpadra, Gyóni Géza néhány háborús versét szavalta el színes előadásban, kitűnő mimikával s hibátlan hanglejtéssel; a közönség lelkes éljenzéssel honorálta érte. Utána *Kriszta* Ilonka ült a zongorához s eljátszotta Beethoven «Pathetique Op 13» darabját, mely után ráadásul még a «Cserebogár, sárga cserebogár» magyar dalt is játszotta. Mindkét darab eljátszása azt az impressziót érlelte meg a közönségben, hogy igen egy értékes tehetség, akire még ehhez hasonló sok megérdemelt diadal vár; a közönség melegen ünnepelte őt. Ezután «Jön a kérés» című egyfelvonásos vígjátékot adták elő özv. *Merényi* Gyuláné, *Szilárd* Sárika, *Várjon* Margit, *Zsigmond* Irén, *Zacsovic* Sárika, *Liszy* Jenő és *Velics* Gyula; a közönség nem győzött eléggé betelni játékkukkal, alakításaik oly pompásak voltak, hogy sok vidéki szintársulat színpadán sem lehet különbet látni; az összjáték oly egyszerű volt, hogy az összes szereplőket zajos éljenzés és zúgó tapsvihar mellett több ízben hívták a lámpák elé. Ezután *Zsigmond* Irén és *Dull* Gyula léptek a közönség elé előadva a «Főnyeremény» című dialógot. Oly otthonosan érezték magukat a színpadon, mintha vérbeli színészek lennének ki is jutott bőven a sok tapsból, a közönség nem maradt fukar elismerésével. Majd ismét *Kriszta* Ilonka adta elő zongorán Liszt «Le Rossignol Nr. I.» című darabját, újra tapsra ragadva a közönséget szép és ügyes játékaival. Végül az élőképek bemutatása következett. A Tavaszt *Kovácsy* Jolán, Nyárt *Szilárd* Rózsika, Őszt *Török* Irén, Tél-t *Várjon* Margit jelképezték; mindegyik kép gyönyörű volt a maga nemében s feledhetetlen marad a jelenvoltakra úgy megkapó voltánál, mint az ábrázolás hűségénél fogva; az egyes bájos egyéniségeknek vonásai mélyen bevésődtek a közönség lelkébe, mely tetszésének a gyönyörű képekért ismételt kifejezést adott, együttesen híván a lámpák elé a szereplőket, a zúgó taps és éljenzés még a közönség távozása alatt is folyton tartott. Sajnálatos, hogy Eperjesről nem sokan rándultak ki ezen előadásra, mert ily élvezetben ritkán lett volna részük. Az előadás rendezéséért a Vöröskereszt-fiókegylet elnökét, *Porubsky* Béla főbányahivatali főnököt s *Dull* Gyula kezelősegédtszert illeti elsősorban az elismerés, kik fáradságtalanul buzgólkodtak az előadás sikerén, mely igen fényesnek mondható úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben. Az előadás több mint 400 koronát jövedelmezett. A végleges leszámolást lapunk legközelebbi száma hozza.

A Sárosvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság folyó hó 22-ikén d. u 3 órakor ta totta *Roskovanyi* Miklós igazgatósági tag elnöklété alatt és a részvényesek élénk érdeklődése mellett VIII. évi rendes közgyűlését. Jelen volt 31 részvényes 736 részvény képviselőiben A közgyűlés határozata alapján a 84,426 kor. 12 fill. összegnyi nyereségből az igazgató-

ság javaslatának egyhangú elfogadásával a különböző tartalékok dotálására kiutaltatott 27,329 kor. 97 fill., részvényenkint 24 koronányi osztalék kifizetésére 48,000 korona, a hadiárva és rokkantak javára, már tavaly létesített alapítványok gyarapítására, helyi jótékony és kulturális célokra 2000 kor. összeget szavazott meg, a jövő üzletév javára nyereségátvitel címén 2906 kor. 85 fill. összeg átvezetését rendelte el. A közgyűlés az igazgatóságnak az alaptörke fel-emelésére vonatkozó indítványát teljes egészében elfogadta s felhatalmazta az igazgatóságot a tőkeemelés keresztülvitelével. Az igazgatóságból kilépő Engländer Adolf, Gerő Mihály és báró Ghillány László igazgatósági tagokat egyhangú lelkesedéssel újból megválasztották 3 évre. A felügyelő bizottságba új tagul Ardó Alfréd lett megválasztva. Az intézet 8. számú részvény-szelvényét a közgyűlést követő naptól kezdve váltja be egyenkint 24 koronájával.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. febr. 20-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 27,845-08
Amrich Sándor kezerpekléni körjegyző a petroleum felosztásából	28-—
Dr. Piller Dezső lemeszi főszolgabíró a kávé árának feleslegéből	24-40
Spillenberg Barna girálti főszolgabíró útján:	
Izr. hitközség	10-—
Weisz Jakab rabbi	20-—
Bálint Dezső	20-—
Brand Izsák	5-—
Stern Baruch	20-—
Schével Markusné	10-—
Goldstein Ábrahám	5-—
Grünwald József	10-—
Händler József	5-—
Özv. Altmann Fáni	2-—
Özv. Klein Hanni	1-—
Braun Hermann	5-—
Özv. Grünwald Hanni	2-—
Özv. Friedmann Liebe	2-—
Weil Fáni	2-—
Haber Hermann, kurimai lakosok ..	5-—
Ugyanannak útján: Kanyuh Tarabcsák András, Kanyuh Mihály, Kanyuh János és Vaszylycsin András kisszabadosi lakosok 10—10 kor. adománya	40-—
Havrillay Béla palonczai körjegyző: Hajtóka, Feketekút, Kormos, Paloncza és Sárosújlak községekben petroleum-felosztás feleslege	60-80
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Vajda János és társai hernádszentistváni lakosok adománya	54-—
Ugyanannak útján: Gromos István és társai sároskőszegi lakosok adománya	90-—
Karaffa Sándor kőtelepi gör. kath. tanító gyűjtése	8-18

Összesen: K. 28,274-46

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Együttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárva nevében — hála köszönetet mondok. Eperjes, 1917. február 20. Dr. *Máriássy Béla*, vármegyei árvaszéki elnök.

A kisszebeni nagytemplom tornya leégett. E hó 23-ikáról 24-ikére virradó hajnalban Kiszzeben szab. kir. város történelmi értékű templomának tornya leégett. A tűz a toronyór lakásában támadt s gyorsan elharpódzott. A kárt még nagyobbítja a torony két régi harangjának pusztulása. Az egyik 3 q, a másik 1½ q súlyú volt. Mindkettő lezuhant s darabokra tört. A templom nem szenvedett.

Csomagforgalom. A febr. 12-ikén 11,483. számú miniszteri rendelettel elrendelt csomagforgalmi korlátozás hatálya febr. 22-ikével megszűnt. Febr. 23-ikától a csomagforgalom ismét rendes, azzal a megszorítással, hogy Galiciába szóló csomagokra a korlátozás febr. 24-ikéig bezárolag fenntartandó.

Foglyoknak szóló leveleket legbiztosabban ingyen közvetít a Katona-otthon.

Árdrágtők. Eperjes sz. kir. város rendőrkapitánya *Goldberger Gizella* eperjesi szatócst 300 korona pénzbüntetéssel sújtotta azért, mert egy db 25 dg-os háziszappant 2 kor. 40 fillérért adott el, holott a hadiszappan eladási ára kg-ként 4 korona. *Benyó Truhán János* turinai segédgazdát, mert 26 korona értékű tüzelőfőért 48 koronát kért, 200 korona pénzbírságra ítélte.

Nyilvános nyugtázás. Az eperjesi m. kir. áll. el. népiskolai tanítónőképzővel kapcsolatosan fennálló Eperjesi Leányegyesületnek f. hó 18-ikán és 19-ikén a sárosvármegyei hadiársvák részére megtartott előadása alkalmával a jótékony célra felülfizettek: 20 koronát: 15. tűzrezred; 10 koronát: Eperjesi Bankegylet, dr. Dziák Sándor, 5 koronát: Golonya Géza, Klein Bernátné, Halász Lipótné, Lukács Mária; 4 koronát: Both Tamásné, Lihán Eugénia, Lukács Józsefné, Czapkay Ilonka, Vöröss Sándorné, Szabó Barna, Grámer Nándor és neje; 3 koronát: Kirchner Miklós; 2 koronát: Szabó Gézánné, Simkó Józsa, Herkely Istvánné, Lutocska Dánielné, Tuschl N., Zelényi Menyhért, Sztrankay N.-né, Jahoda Antónia, Gyurián Vilmos, Lukács György, Koós Frigyes, Meliőriss Ilona, Früstök Margit; 1 kor.: Mittermann Anna, Potás Annus, Pondelicsek Emilné, Niszenberger Irma, Ruff Ferenc, Stahúr János, Bilich Sándorné, Augusztínyi Rózsá, Miháidesz Eta, dr. Barkassy Sándor, Lengyel Géza, Michel kapitány, Barna Istvánné, Vári Józsefné, Adamovszky Géza, N. N., N. N., Blazsek Mária, Simkovits Mária, Vandrak Vilma, N. N. Az előadás tiszta jövedelmét, 292 kor. 31 fill.-t, Saly Győző, Eperjes sz. kir. város rendőrkapitánya útján a sárosvármegyei hadiársvák és özvegyek céljaira juttatta a rendezőség. A felülfizetéseket hálással köszöni a rendezőség nevében az intézet igazgatósága.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági és pénzügyi hírek.

Háromszáz szántógép Gácsország-nak. Az osztrák kormány, mint tudvalévő, a gazdasági gépek eladását a maga kezébe vette. Egyéb gazdasági gépeken kívül háromszáz szántógépet küldött Gácsországba. Nem sok ugyan az egész, de vajjon a mi elpusztított székely gazdaságaink mennyit kaptak a mi kormányunktól?!

*Egyáltalán hajjaj de drága
Hamar PALMA névűt rajja*

DR. PALÓCZ k. egészségügyi tanár ...
v. kórházi specialista orvos
Budapest, IV., Károly-körút 2. sz.

Sok évi óriási speciális praxisa folytán teljes biztonsággal felismeri és kigyógyítja úgy férfiaknál, mint nőknél a titkos és nemibetegségeket, valamint az azokból származó összes bajokat. Rendel hétköznapokon d. e. 10-12, d. u. 3-5 óráig. Ha személyesen lehetetlen volna megjelenni, válaszbélyeges levélre szívesen ad **díjtalan** felvilágosítást afelől, hogy otthoni kúrával hogyan szabadulhat meg gyökeresen a bajától.

Oláhország háborús nyeresége, amíg túlságos jó dolgában nem ment a jégre táncolni, amely íme, most ugyancsak beszakadt alatta, a a nemzeti bankjuk hivatalos kimutatásaiból is fényesen kiviláglik. Aranykészlete az oláh nemzeti banknak 1914. júniusában 210 millió lei volt. 1916-ban majdnem háromszáz: 574 millió. Bankjegyforgalma 1914-ben 476 millió, 1915-ben 762 millió, 1916. júliusában 922 millió; mfg azután persze a háborús kiadások fedezésére ők is a bankopréshez folyamodtak s 1400 millióra szaporodott fel a bankjegyük Vajjon ki fogja majd ezeket helyettük beváltani?

Lengyelország téglaszükséglete. A háború folytán elpusztult lengyelországi épületek helyreállításához szükséges téglák mennyiségét két és egynegyed milliárd falitégglára, körülbelül egy millió vasúti kocsirakományra becsülik Lengyelországban 163 nagyobb és 372 kisebb téglagyár évi 420 millió téglát készített a háború előtt. A szükségletnek ez tehát az ötödrésze. Vagyis ötévi termelése kellene a helyreállításokra. Hát még a felszabadulás folytán az építkezésben is várható fellendülés mennyit fog felhasználni! S hogyan fogják mindezt a köztudomás szerint elhanyagolt lengyelországi utakon az igavonó állatok hiánya mellett elszállítani? Bőséges feladat az elgondolkozásra és a vállalkozásra szakembereinknek.

Aluminiumérc Dalmáciában. A bihari és horvátországi bauksiton kívül, amiből tudvalólag az aluminium készül, nagyrészt Svájcban, most Dalmáciában, Drnis környékén is megindult a bauxit-bányászás. Eddig napi 10 vasúti kocsira rúg a termelés, de ez csak a kezdet kezdete, a telep olyan gazdag, hogy a termelés hamarosan az eddiginek a sokszorosát fogja elérni.

A fölgyújtott oláh gabonára számítanak a szeszgyárok. Nálunk is, Ausztriában is. Általában minden érdekeltségnek abban fő a feje most, hogy mennyi jut majd neki az oláh zsákmányból?

A véres olló. Aki másnak vermet ás, maga esik bele. Minket akartak megrabolni szép Erdélyországunktól, aranykalászt rengető Bánátunktól, sőt a magyarság tősgyökeres, ősi székhelyétől, ami egész Tiszántúlnktól a hitszegő bocskoros hitvány oláh sasok, s most mi szállítjuk haza a mi csúrjeinkbe, azaz hogy malmainkba s raktárainkba az ő gabonájukat; mi kapjuk meg az ő kőolajukat, mindebből azonban mi magyarok, sajnos, csak egy csekély részt. Azt is, ami már készen várta az elszállítást s azt is, ami még csak ezután kerülne a kőolajból kitermelésre — mert hisz nem sikerült a kőolajkutak elpusztítása —, meg azután a már eddig is bevetett ösziből majdan learatásra Egybehangzóan vallják mindenfelé, hogy pusztán a beraktározott gabona bőségesen elegendő arra, hogy az új termésig mindnyájunk szükségletét fedezze. A miénket is, a szövetségeseinkét is, csak az a kérdés, hogy hány százalék jut ebből Magyarországra s ha jut, ezzel tehát kint volnánk a csávából. Az a rettenetes «véres olló», aminek a két szárát Falkenhaynnak meg Mackensennek hívják, nemcsak az orvul támadó vad oláh minden kapzsóságát vágta ketté, de bizony, az olló szárait kezében tartó Hindenburg nemcsak seregeket vezető diktátornak, hanem élelem-szerzőnek is ugyancsak kitett megint magáért, amiért nekik a szenvedő országunk hálával tartozik.

Felelős szerkesztő:

Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonosok:

Koós Ernő és Frigyes.

EPERJESI BANKEGYLET, EPERJES.

Hirdetmény.

A f. évi február 21-ikén megtartott közgyűlésünk elhatározta intézetünk részvénytőkéjének 750,000 koronáról 900,000 koronára való felemelését a következő feltételek mellett:

1. Kibocsátásra kerül 250 drb. 600 korona névértékű új részvény, melyek 1917. január 1-jétől fogva részesednek az üzleti eredményben s ezekre az elővételi jog az intézet jelenlegi részvényeseinek biztosítottatik.

2. Minden 5 drb. (600 korona névértékű) egész vagy 25 drb. (120 korona névértékű) ötöd, régi részvény alapján 1 drb. 600 korona névértékű új részvény lesz kiszolgáltatva 1350 koronás árban. Részvénytörédek figyelembe nem vétetnek és részvényhányadok nem adatnak ki.

3. Az 1350 koronában megállapított átvételi árból 600 korona a részvénytőkéhez és 750 korona az általános tartalékalaphoz fog csatoltatni.

4. Az elővételi jog **1917. február 26-tól 1917. március 26-ig bezárólag** gyakorolható intézetünknel a hivatalos pénztári órák alatt s ezen határidő elteltével az elővételi jog megszűnik.

5. Aki elővételi jogával élni kíván, tartozik régi részvényeit intézetünknel, az ott rendelkezésére álló, sorszám szerint kitöltendő jegyzék kíséretében lebélyegzés végett benyújtani, úgyszintén ezen az úrlapon azon neveket bejelenteni, melyekre az új részvényeket kiállítatni óhajtja és egyidejűleg az új részvény árát, éspedig darabonként **1350 koronát**, valamint az ezen összeg után **f. é. január 1-jétől a befizetés napjáig számítandó 5%-os kamatot**, nemkülönben részvényenként **3 korona bélyegilletéket** lefizetni.

6. A benyújtott régi részvények azonnal lebélyegeztetnek és a befizetésről szóló elismervény kíséretében visszaadatnak. (Egyidejűleg ki fognak adatni a régi egész (600 korona névértékű) részvényekhez az új részvényfűvek.) **1917. május 1-től kezdődőleg** ezen elismervények ellenében lesznek az új részvények kiszolgáltatva.

7. Az esetleg felmaradó új részvények, melyekre a régi részvényesek az őket megillető elővételi jogukat a kitűzött záros határidőn belül nem gyakorolták, **1500 koronás áron** s a f. é. január 1-jétől a befizetés napjáig járó **5%-os kamatot** és **3 korona bélyegilleték** lefizetése ellenében a régi részvényeseknek, jelentkezésük sorrendjében felajánlatnak s az elővételi jog gyakorlására kitűzött határidő elteltével azoknak mikénti arányban való felosztása felett az igazgatóság fog határozni.

Eperjes, 1917. február 21. **Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.**

Faeladás

Boroszló községi birtokossága a g. évi 1104. g. a. alapján eladja: v. 17. és 19. részvétel útján min. épületfára, 214-becsült **erdei** (4474 drb) tövő.

Kikiáltási ár, el nem adatik, hatszázhuszonket.

A zárt írásbeli nyilvános szóbeli ségi bíró házán **20-ikán** délel tartatni, mely idő írásbeli ajánlatok hatók.

Bánatpénz: 18 ideje: a szerződött két év.

Utóajánlatok

A részletes ár tételek a boroszló kénéél Boroszlón az eperjesvidéki a ságnál Eperjesen megtekinthetők.

Boroszló (u. p. Sár február 13.

Farkas János s. k., h. erdőgazda.

a Gaz

1917. év

XII. é

Napirend:

a lefolyt üzletéről
6. A tiszta nyereség
9. Esetleges indítvány

Az alapszabály megjelölésével legalább f. évi március 19-ikén

Tazozik

VAGYON

Készpénz
Váltótárca
Jelzálogkölcson
Kötvénykölcson
Előlegkölcson
F.-szla (pénzint.-nél)
" fedezet melle
Pénzintézeti Közpon
Intézeti ház
Felszerelés
Értékpapír
Átm. hátr. kamatok

Bárfa, 1916. dec

WIEDMANN GUSZTÁ
FUD

FURIA KÁ
f.-b. re

Faeladási hirdetés.

Boroszló község (Sáros m.) volt úrbirtokossága a gazdasági albizottság 1913 évi 1104. g. a. sz. határozati engedélye alapján eladja: vásárolt erdeje III. tag 16., 17. és 19. részleteiben törzsenkénti felvétel útján mintegy 1877-42 m. mű- és épületfára, 214-50 m. fenyőtűzfára felbecsült **erdei luc- és vörösfenyő** (4474 db) tövön álló fatömegét.

Kikiáltási ár, melyen alul a fatömeg el nem adatik, 18,622 (tizennyolcezer-hatszázhuszonkettő) korona és 66 fillér.

A zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés **Boroszlón** a községi bíróság házában **1917 március 20-ikán délelőtt 11 órakor** fog megtartani, mely időpontig a szabályszerű zárt írásbeli ajánlatok az úrb. elnöknél benyújthatók.

Bánatpénz: 1870 korona; kihasználás ideje: a szerződés jóváhagyásától számított két év.

Utóajánlatok el nem fogadhatók.

A részletes árverési és szerződési feltevések a boroszlói úrb. birtokosság elnökénél Boroszlón (u. p. Sárosbogdány) és az eperjesvidéki alsó m. kir. erdőgondnokságnál Eperjesen a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Boroszló (u. p. Sárosbogdány, Sáros m.), 1917. február 13.

Farkas János s. k., Hrivnyák János s. k.,
h. erdőgazda. úrb. elnök.

Miért ültessünk

törpe (bokr-), pyramid vagy spalir gyümölcsfákat?

Mert: kisebb helyen, könnyebb kezeléssel a lecszebb gyümölcsöt évente rendszeren és biztosan elérjük.

Érdekes és tanulságos foglalkozás azoknak is, akik kerttel nem rendelkeznek, a cserépkertben való gyümölcsfatermelés!

Köszméte- és ribizkefácskák és bokrok nagyfajta gyümölcsrel, díszfácskák, díszcserjék és különféle kuszónövények stb.

Legszebb nemes rózsák különféle alakban és színekben rendelhetők mostantól kezdve

MAUKS KÁLMÁN
kertészeti Ugyenökségénél
Eperjes, Szébeni-út 2. (rég. kaszárnya).

„Jótállás a biztos eredményért.”

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecskerekéi ny. főkapitány és fajúbaromfitenyésztőnek nagy-szerű találmánya a

„PATKÁMIN”

patkányirtó-szer (nem mérge), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószer.

1 doboz ára 3 K., mely ele- körülből 60 patkány kiirtásához Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használható, kérésre ingyen küld a PATKÁMIN-gyár egyedüli elárúzója, a Torontói Agrárbank Részv.-társaság Nagybecskereken.

Írni tudó, jó házból való fiatalabb leány

fizetéssel azonnalra felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

500-tól 1000 holdig

birtokot szeszgyárral

■ bére vennék ■

Sáros- vagy Szepesmegyében, holt és élő fölszereléssel, készpénzfizetés ellenében.

Ajánlatokat kérek: **Kun Bernát**, Kassa, Erzsébet-körút 40.

Rózsa-utca 3. szám alatt modern

úri lakás

mely 4 szobából, konyhából, fürdőszobából s minden más helyiségből áll,

május 1-jétől kiadó. ...

MEGHÍVÓ a Gazdasági, Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság Bártfán

1917. évi március 22-ikén délután 2 órakor az intézet helyiségében tartandó

XII. évi rendes közgyűlésére.

Napirend: 1. Jegyzőkönyvvezető kirendelése és két részvényes kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről. 3. A felügyelőbizottság jelentése. 4. 1916. évi zárszámadások előterjesztése. 5. Határozat a felmentvény iránt. 6. A tiszta nyereség felosztása. 7. Nyolc igazgatósági tag választása. 8. Három felügyelőbizottsági rendes- és egy póttag választása. 9. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 39. §-a értelmében: A közgyűlésen csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább 30 nappal nevére iratott, a részvénykönyvbe bevezettetett és aki részvényét, illetve a részvényt és a meghatalmazást a kiküldött bizottságnál f. évi március 19-ikén letétbe helyezte.

Bártfa, 1917. február 22-ikén.

Dr. Artim Mihály s. k., társasági elnök.

Tazozik

VAGYON	K.	f.
Készpénz	19,807	03
Váltótárca	498,130	51
Jelzálogkölcson	172,934	12
Kötvénykölcson	9,753	—
Előlegkölcson	200	—
F.-szla (pénzint.-nél)	276,923	76
„ fedezet mellett	75,898	56
Pénzintézeti Központ	800	—
Intézeti ház	78,335	—
Felszerelés	1,700	—
Értékpapir	148,250	—
Átm. hátr. kamatok	57,489	10
Összesen	1,340,221	08

Mérleg-számla.

TEHER	K.	f.
Részvénytöke	180,000	—
Tartalékalap*	40,220	—
Házalap	3,000	—
1914. évi haditartalék	14,000	—
Takarékbetétek	1,044,368	05
Folyószámla-betét	16,333	84
„ letétek	4,426	60
Házkölcson	25,000	—
Fel nem vett osztalék	1,930	—
Átm. tételek kamatok	2,242	29
Egyenleg, mint 1916. évi nyereség	8,700	30
Összesen	1,340,221	08

* Ezidei hozzájárulással : K. 41,500—

Bártfa, 1916. december 31.

Könyvelésért:

SCHIMKÓ JÁNOS s. k.

Az igazgatóság:

SZLABEY MÁTYÁS s. k.,

igazg. alelnök.

WIEDMANN GUSZTÁV s. k.

DR. RADÁCS GYULA

(hadbavonult).

FUEDEM IZRAEL s. k.

VIESZT GYULA s. k.

BRAUNHUTT IZRAEL s. k.

MEISLISCH M. WOLF s. k.

FURIA KÁROLY s. k.,
f.-b. rendes tag.

Megvizsgálta s. helyesnek találta a felügyelőbizottság:

NYEMET ISTVÁN s. k.,

f.-b. elnök.

SZUTÓRISZ RÓBERT s. k.,
f.-b. rendes tag.

Tazozik Nyereség- és veszteség-számla.

VESZTESÉGEK	K.	f.	NYERESÉGEK	K.	f.
Költségek:			Kamatok:		
Tiszti díjak	8,391	60	Váltókamat	37,239	52
Üzleti költségek	5,199	48	Jelzálogkölcsonkamat	12,488	62
Adók és közterhek	4,660	88	Kötvénykölcsonkamat	850	77
Intézeti ház adója	940	41	Folyószámlakamat	4,618	84
Drágasági pótlék	1,211	97	Folyószámla-betétkamat	7,188	99
Kamatok:			pénzintézetektől	11	40
Takarékbetét-kamat	36,604	88	Előlegkamat	9,304	16
Folyószámlabetét-kamat	378	11	Értékpapirkamat	1,973	74
Betétkamat-adó	3,698	30	Dij és jutalékok	2,517	48
Házkölcson-kamat	1,312	48	Házjövedelem	—	—
Leírások:			Különféle pénznemek	—	—
Irodai felszerelésből	300	—	bevételekénél elért nyereség	284	89
Házalapra	400	—			
Értékpapir	4,680	—			
1916. évi nyereség	8,700	30			
Összesen	76,478	41			

JUSTH ALFRÉD s. k.,
ügyvezető és pénztáros.

MEGHÍVÓ.

A Bártfai Takarékpénztár XLVII. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1917. évi március hó 8-ikán délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartja meg, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívottnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A zárszámadosok előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények feletti határozathozatal.
4. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
5. Az igazgatósági tagok számának leszállítása.
6. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Esetleges indítványok.

Bártfa, 1917. február 15.

Az igazgatóság.

Kereskedőknek pénzforrás!

Állványok, pénztárcok, lajstromozó-szekrények, kirakatberendezések újonnan megnyitandó üzlet részére a legmagasabb áron szerzetnek be. ::

Ajánlatok «Pénzforrás» jelige alatt e lap kiadóhivatalához intézendők.

500 koronát fizetek Önnek, ha

„RIA-BALZSAM”

nevű készítményem az Ön tyúkszeméit, szemölcseit és bőrkeményedéseit három nap alatt fájdalom nélkül ki nem irtja. Egy tégely ára — jótállási nyilatkozattal együtt — 175 K, 3 tégely 4 — K, 6 tégely 650 K. — Sok száz köszönő- és elismerő-nyilatkozat!

KEMÉNY, Kassa I. • Postafiók 12 202.

Jó házból való fiú
fogtechnikus-
tanulónak
azonnal felvétetik.

Cím a
kiadó-
hiva-
talban

Eladó

Arok-utca 9. szám alatti
HÁZ.

Feltételek dr. Weiszer Emil ügyvédnél
(Eperjes, Fő utca 29) tudhatók meg.

VISZKETEGSÉGET

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a
barna zsír. Kis tégely K 160,
nagy tége y K 3
családi adag K 9 —, utasítással rendelhető
dr. Flesch E. «Korona»-gyógvtárából Győr

MEGHÍVÓ.

A Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság (Eperjes, Fő-utca 133.sz.)

1917. március hó 4-ikén délelőtt 11 órakor Eperjesen, az intézet tanácstermében tartja

I. évi rendes közgyűlését,

melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó, jegyzőkönyvhitelesítő és jegyzők kijelölése. □ 2. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt első, csonka üzletéről. □ 3. A felügyelő-bizottság jelentése. □ 4. Az évi mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal az igazgatóságnak javasolt indítványára vonatkozólag. □ 5. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére az 1916. évi számadosokra vonatkozó felmentvény megadására. □ 6. Netáni indítványok. Eperjes, 1917. február hó 17-ikén.

Kivonat az alapszabályokból: 22. §. A rendes közgyűlés napirendjére csak oly indítványok tűzhetők ki, amelyek az igazgatóságnak legkésőbb december 31-ikéig írásban be lettek jelentve.

Nyersmérleg			Tartozik Vagyon		Mérleg-számla.		Követel Teher	
1916. április 1-től 1916. december 31-ig.								
1. Részvényesek számlája..	202,427 50	69,975 —	Részvényesek	132,452 50	Részvénytőke	200,000 —		
2. Részvénytőke-számla ..		200,000 —	Pénztár	17,883 17	Eperjesi Ipari és Gazdasági			
3. Pénztár-számla	1.183,169 47	1.165,286 30	Váltó	189,997 46	Hitelszövetkezet	11,638 62		
4. Eperjesi Ipari és Gazdas. Hitelszövetkezet.	467,812 65	479,451 27	Berendezés	2,500 —	Takarékbetétek	183,109 96		
5. Váltó-számla	710,222 26	520,224 80	Folyószámlák	47,964 08	Üzletrész	82 —		
6. Berendezési számla	3,855 42	1,061 73	Alapítási költség	1,300 —	Folyó üzleti év nyeresége	1,077 02		
7. Váltókamat	4,157 89	18,650 32	Átmeneti kamat	3,410 39				
8. Jutalék-számla		1,065 63	Pénzüntézetű Központ	400 —				
9. Takarékbetét	88,523 91	271,633 87		K. 395907 60			K. 395907 60	
10. Folyószámlák	454,959 94	406,995 86						
11. Üzletrész-számla		82 —	Veszteség		Eredmény-számla		Nyereség	
12. Üzleti költség	5,394 15	300 —	Leírások:		1916. április 1-től 1916. december 31-ig.			
13. Személyzeti fizetés	6,070 —		Berendezési szlán 293 69		Váltókamat	14,492 43		
14. Alapítási költség	1,746 51		Alapítási költség 446 51	740 20	Jutalék	1,065 63		
15. Visszleszámítolási sz.	18,707 —	18,707 —	Üzleti költség	5,094 15	Folyószámlakamat	1,128 56		
16. Visszleszámítolási kamat	207 02		Személyzeti fizetés	6,070 —				
17. Takarékbetétek kamatai	3,425 82		Visszleszámítolási kamat	207 02				
18. Folyószámla-kamat	139 38	1,267 94	Takarékbetétek kamatai	3,425 82				
19. Tőkekamatadó	72 41		Tőkekamatadó	72 41				
20. Átmeneti kamatok	4,146 36	735 97	Nyereség-egyenleg	1,077 02				
21. Pénzüntézetű Központ	400 —			K. 16,686 62				
	3.169,208 44	3.169,208 44						K. 16,686 62

Eperjes, 1916. december 31.

BARTHA KÁLMÁN s. k.,
(hadbavonult)

KÁDAS MIKLÓS s. k.,

DR. DOBAY ZSIGMOND s. k.,

PÁLESCH ÁRPÁD s. k.

Megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel megegyezően találtuk:

Felügyelő-bizottság:

DOBRÁNSZKY JÁNOS s. k.,

KOVALICZKY ZENO s. k.,
felügy.-biz. elnök.

DR. WERTHER HENRIK s. k.,
ügyv. igazgató.

GROSMANN SAMU s. k.,

RÁCZ HENRIK s. k.

E

Előfizetés!
Egész évre . . .
Félévre
Negyedévre . . .
Hirdetési díj: Eg-
pettsor egyszeri
15 f. Közlemények

A sárosv
műkiállítás
folynak. A ki
István megyé
s ezen nagyle
tásnak pompa
főleg a kiállít
fog hatni.

E helyütt
közönséget, h
gasztos célját,
retete egész
kiállítás sikeré
necsak mint lá
is minél tömeg

A kiállítás 8
amelynek érté
hozzájárulhat.
hozzá fog jár

A kiállító
felhívjuk arra
kiállítani szánd
10-ikéig jelent
főispánné ömé
átadásának m

Az érdeklő
nek lapunk ha

Senki leány
Ott állt né
Nyugaton r
És én szótl
Senki lánya
Tűzcsókjáva
Képelete n
Mikor a na
Ottan álltam
Fájdalomma
Senki lánya
Szerterfoslot

A búvár

Kormányaink
kiméletlen búvárha
személhetjük a v
búvárhajóharc fog
telen, rettenetes
fogja meghozni a
A búvárhajó te
amíg kis sebessége
és élelmiszert be
utakra volt haszná